

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 235-1905)

Originalt emne

Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 21. december 1905](#)
- 2) [Byrådsmødet den 11. januar 1906](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 21. december 1905 - side 10

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 235-1905)

Til 1ste Behandling forelaa Forslag til Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter i Regnskabsaaret 1906-07.

Formanden skulde, idet han forelagde Udkastet til Budgettet for Aaret 1906-07 til 1. Behandling, først og fremmest henlede Opmærksomheden paa, at det i Aar fremtraadte i en noget ny Form, idet det var udarbejdet efter et nyt Skema af September d. A., der var fremsendt af Ministeriet. Det gamle Skema var af 1868 med Tillæg af 1898, og var ikke længere godt anvendeligt, da det ikke stemmede overens med senere udkomne Love, navnlig de ny Skattelove. Øjemedet med det ny Skema var ifølge Udtalelse fra Ministeriet ogsaa dette, at man ønskede, at det kommunale Regnskab kunde komme til at fremtræde i en saadan Form, at samtlige de dette vedrørende Oplysninger, som det paahvilede Kommunalbestyrelserne at indsende til Statens statistiske Bureau, umiddelbart kunde fremgaa af selve Regnskabet. Da det maatte anses for praktisk, at faa Overslaget udarbejdet overensstemmende med den Form, hvori Regnskabet skulde aflægges, havde

man omarbejdet Forslaget efter det ny Skema, hvilket var Grunden til, at Overslaget først nu var forelagt til 1. Behandling. Forskellen mellem det gamle og det ny Skema var væsentlig den, at man efter det sidste paa samme Side af Regnskabet havde samlet saavel Indtægter som Udgifter vedrørende samme kommunale Foretagende, saaledes at dette optoges paa den Side af Regnskabet, hvor det endelige Resultat af Driften faldt. Vandværkets Drift fandtes saaledes paa det ny Overslag kun paa Indtægtssiden.

Betragtede man Overslaget i Realiteten, frembød det ikke noget særligt nyt eller uventet, det var udarbejdet i Overensstemmelse med Traditionen. Overslaget balancerede med 3,527,529 Kr. 71 Øre mod 2,851,274 Kr. 05 Øre i Fjor, hvilket var en Forskel af ca.. 670,000 Kr. Denne Forskel fremkom i det væsentlige derved, at Restbeholdningen af Laan, der udgjorde 650,000 Kr., var opført paa Indtægtssiden i det foreliggende Overslag, hvilket ikke tidligere havde været Tilfældet.

Naar der ikke desto mindre for næste Aars Vedkommende maatte paalignes et Beløb af ca.

110,000 Kr. mere paa Kommunens Beboere end i Fjor, var Grunden hertil den, at der paa flere forskellige Konti havde fundet en betydelig Forøgelse Sted af Udgifterne. Saaledes var Udgifterne til Fattigvæsenet steget med ca. 21,500 Kr., til Alderdomsunderstøttelse med ca. 11,000 Kr., til Skolevæsenet med ca. 20,000 Kr., til Rets- og Politivæsenet med ca. 21,500 Kr., til Medicinalvæsenet med ca. 8000 Kr., til Brandvæsenet med ca. 4000 Kr., hvorhos Renter og Afdrag udgjorde 28,700 Kr. mere end forrige Aar. Hertil kom yderligere, at der paa Overslaget var optaget et Beløb af 11,000 Kr. til et nyt Ur i Domkirken. Stigningen af Udgifterne udgjorde ialt ca. 126,000 Kr., men da der ogsaa var nogen Stigning paa Indtægtssiden, blev det Beløb, der maatte paalignes mere næste Aar end i Aar, som sagt ca. 110,000 Kr.

Budgetudvalget havde i det væsentlige kunnet tilfredsstille de Fordringer, der vare blevne stillede af de andre Udvalg, og kun for Brolægningsvæsenets Vedkommende havde man ment at burde nedsætte Udgiften til 55,700 Kr., medens det paagældende Udvalg havde ønsket bevilget 102,000 Kr. Det var jo en ret betydelig Reduktion, og for enkelte Arbejders Vedkommende maatte man sikkert beklage ikke at have kunnet medtage dem paa det foreliggende Overslag, men dette var saa stærkt spændt, at det var nødvendigt at spare paa de Punkter, hvor det paa nogen Maade kunde lade sig gøre.

Hvis det forholdt sig saaledes, som det af og til var blevet sagt, at Skatteevnen ikke var

steget i Forhold til de forøgede Udgifter, var dette jo meget beklageligt, og vilde utvivlsomt bevirke, at man for næste Aars Vedkommende maatte regne med en Skatteprocent af 9. Det var saa meget mere beklageligt, som der ikke var nogen Udsigt til, at Udgifterne i de kommende Aar kunde reduceres ; de vilde tværtimod vokse, og man maatte derfor belave sig paa en jævnt stigende Skatteprocent.

Iforbindelse med Udkastet til Budgettet forelaa til Behandling:

- 1) Andragende fra Bestyrer Gudine om Tilskud fra Kommunen til Marselisborg Kostskole og lærde Skole.
- 2) Skrivelse fra Brandkommissionen angaaende Fastsættelse af Lønningsregulativ for Brandvæsenet samt
- 3) Erklæring fra Brandinspektøren angaaende Anskaffelsen af en kørende Dampsprøjte, saalydende:

"I Kontinuation af Brandkommissionens Erklæring af 7. April d. A. og ifølge Anmodning fra Hr. Borgmesteren om at afgive Erklæring om Anskaffelse af en kørende Dampsprøjte af en større Type end den, der er tilbudt Kommunen af Københavns Havnevæsen, og efterat jeg i Forbindelse med Stadsingeniøren har foretaget Forsøg i Marstrandsgade, hvor Rørene i Gaden ere 4 " og Trykket 63 Pd. pr. kv Tomme, undlader jeg ikke at fastholde, at Vandværket ikke kan forsyne en Dampsprøjte, der udkaster 1200 Liter Vand pr. Minut, med Vand fra mindre end 3 Brandhaner.

Gaar man ned til en Dampsprøjte, der udkaster 1000 Liter Vand i Minuttet, vil man f. Eks. i Marstrandsgade kunne skaffe tilstrækkeligt Vand fra 2 Brandhaner, idet nemlig hver ifølge Prøve kan yde ca. 510 Liter pr. Minut, og en saadan vil, da en Brandhane ovennævnte Sted gennem et 16 m/m Straalerørsmundstykke giver ca. 340 Liter pr. Minut, altsaa kunne udkaste samme Vandmængde som 3 direkte Straaler, men med større Kraft.

Den vil f. Eks. staaende paa Aagade kunne suge Vandet fra Aaen, trykke det gennem en 3 " Slange til Foden af Domkirken, derfra gennem 2 Stk. 2 " Slangers op over Hvælvingerne af Korskirken og med god Effekt føre 2 19m/m Straaler mod Ilden.

En Sprøjte af nævnte Type koster

med de almindelige Rekvisitter Kr. 8,855

En Slangevogn til Transport af 250

3 " Tryksl....."200

250 Alen 3 " uummieret dobbelt

Hampeslange med Forskrninger*665

1 Tregangshane fra 3 " Slange til

2 Stk. 2 " Slange....."165

1 Returventil....."165

Tilsammen Kr. 10,050 Sprøjten maa kunne stationeres i Sprøjtehuset paa Aagade, og da den væsentligst skal tjene som Reserve, kan Brandvæsenets Heste hente den, naar de andre Rekvisitter ere kørte til Brandstedet, og det har vist sig nødvendigt at benytte den.

Jeg skal i denne Forbindelse anføre, at Frederiksberg i de sidste 12 Maaneder kun har haft Anvendelse for sin Dampsprøjte I Gang.

Til Sprøjtenes Betjening behøves 1 Maskinmester, 1 Reservemaskinmester, 1 Fyrbøder og 1 Reservefyrbøder. Disse Folk skal kun gøre Tjeneste ved Øvelser ca. 8 Gange om Aaret samt ved Ildebrande og sørge for, at Sprøjten holdes smurt og pudset, og jeg antager derfor, de kunne haves for 400 Kr. om Aaret.

Dertil kommer Anlæg af en elektrisk Ledning med 4 Klokke, hvilken vil koste ca. 100 Kr. samt Uniform til 4 Mand 300 Kr.

Ifølge foranstaaende vil Kommunens Udgift

blive én Gang for alle:

Sprøjten med Tilbehør..... Kr. 10,050

Elektrisk Anlæg....."100

Uniformer til 4 Mand....."300

Ialt Kr. 10,450

Aarligt

Forrentning og Amortisation af

ovennævnte Sum 10 %..... Kr. 1,045

Lønning til 5 Mand "400

Husleje....."300

Vedligeholdelse m. m....."100

Uniformsvedligeholdelse....."100

Slidtage paa 2 " Slinger....."55

Ialt Kr. 2.000

Ved en i Dag sammen med Stadsingeniøren foretagen Prøve paa Mejlgade, der har 4" Ledning med gennemsnitlig 54 Pd. Tryk pr. kv Tomme, gav en Hane alene 4 Tønder Vand pr. Minut, 2 Haner samtidig ca. 6 ½ Td. pr. Minut =ca. 884 Liter, altsaa knap nok tilstrækkeligt til at føde en Dampsprøjte som den foran nævnte ; 3 Haner gav 9 Tønder.

Naar Dampsprøjten skal benyttes, vil dette altid blive i Forbindelse med mindst 2 Straaler med direkte Tryk, og et Forsøg, der blev anstillet for at se, hvormeget de to Haner, der tænktes benyttede til Fødning af Dampsprøjten, kunde give, gav til Resultat, at de tilsammen leverede 6 Tdr. Vand pr. Minut, naar der samtidigt fra to Straalerør sprøjtedes med 16 m/m Mundstykker.

Man vil altsaa ikke fuldtud kunne føde Dampsprøjten i dette Tilfælde; men jeg antager, at Dampsprøjten i Forening med den forhaanden værende Vandmængde vil kunne slukke en temmelig betydelig Brand".

Taleren skulde i Anledning af sidstnævnte Spørgsmaal tilføje, at Kommunen fra Københavns Havnevæsen havde modtaget Tilbud om en ældre Dampsprøjte, som man der ikke længere havde Brug for. Brandkommissionen havde ganske henstillet, hvorvidt man skulde modtage dette Tilbud.

Nørgaard vilde som Medlem af Budgetudvalget tillade sig at anbefale, at man vedtog det foreliggende Forslag. Efter at Formanden havde gjort saa udførlig Rede for Overslaget, skulde han ikke komme ind paa nogen indgaaende Omtale af de enkelte Poster paa dette. Den stærke Stigning af Udgifterne manede til Sparsommelighed og nødvendiggjorde, at der paa enkelte Punkter vistes nogen Resignation af de forskellige Udvalg. Det var selvfølgelig beklageligt, at man ikke havde kunnet imødekomme Brolægningsudvalget paa alle Punkter, men han skulde dog gøre opmærksom paa, at det Beløb, der nu anvendtes til Brolægning, var ret betydeligt i Forhold til de i den Henseende tidligere anvendte Beløb, selv om han maatte indrømme, at man tidligere maaske havde været temmelig karrig paa

det Omraade. Udgifterne paa Brolægningsvæsenets Konto var i de sidste 10 Aar tre dobbelt. - Det var jo et meget betydeligt Beløb, der maatte paalignes Byens Beboere, 110,000 Kr. mere end forrige Aar; dette Beløb var fordoblet i de sidste 10 Aar, uden at Skatteevnen havde kunnet holde Trit med de stadig stigende Udgifter. Da Udgifterne til Skolevæsenet efterhaanden var steget saa stærkt - de var i de sidste 10 Aar fordoblede - og Budgettet i det hele taget opfordrede til nogen Sparsommelighed, havde man ikke ment paa det nærværende Tidspunkt at kunne imødekomme Lærernes Ønske om Forhøjelse af deres Løn, selv om man i og for sig gerne havde set, at de blev noget bedre stillede i økonomisk Henseende. Lærerne havde jo iøvrigt ogsaa for ca. 5 Aar siden opnaaet nogen Lønforbedring.

Ved det ny Skema var opnaaet den Fordel, at man kunde faa et bedre og klarere Overblik over Regnskabet i det hele, ligesom det var af Betydning, at man herefter kunde drage Sammenligninger mellem Aarhus Kommune og andre Kommuner. Da nu Renter og Afdrag paa Laan vedrørende de enkelte kommunale Foretagender medtoges paa disses Budgetter, fik man herefter et mere fyldestgørende Indtryk af, hvorledes det i Virkeligheden stillede sig med Hensyn til Driften af disse. Det viste sig saaledes, at Overskudet af de kommunale Foretagender paa ingen Maade var saa stort, som man i Almindelighed troede. Naar Vandværket saaledes var opført med et Overskud af 15,400 Kr., var dette jo ikke noget videre stort Beløb; et saadant Beløb kunde let medgaa et enkelt Aar, hvor der krævedes særlige Udgifter til Værket. At Slagtehuset faktisk gav et Underskud af ca. 14,000 Kr., fandt han meget beklageligt. En saadan Institution burde kunne bære sig, og han skulde henstille til Udvalget at tage under Overvejelse, om der ikke kunde gøres noget i saa Henseende.

Paa det foreliggende Overslag fandtes saa at sige ingen nye Poster bortset fra, at der var optaget et Beløb paa 11,000 Kr. til et nyt Ur i Domkirken samt et Beløb af 5600 Kr. til Installation paa Kommunehospitalet af Apparater til Brug ved Behandling med Røntgens Straaler og til disse Apparaters Betjening. Denne Bevilling var ønsket af Lægerne, og det forekom Udvalget, at man, da de fleste Sygehuse havde saadanne Apparater, ikke kunde staa tilbage i saa Henseende her i Byen. I det hele og store havde Budgetudvalget kunnet følge Indstillingerne fra de forskellige Udvalg, og kun paa enkelte Punkter havde man ment at maatte nedsætte de ønskede Beløb noget. Foruden Besparelserne paa Brolægningsvæsenets Konto, havde man saaledes ment, at kunne spare et Beløb af 2000 Kr., der var foreslaaet optaget til Indretning af en Vinterbadeanstalt, idet man gik ud fra, at

der endnu var for faa "Vikinger" her i Byen.

Et Lyspunkt var der dog ved det foreliggende Overslag, idet Kommunens Status var noget forbedret. Kommunens Formue var saaledes steget med 320,000 Kr., ligesom man havde faaet ca,

100,000 Kr. mere i kontant Beholdning, hvilke blandt andet kom af, at den kontante Del a Pensionsfonden var øget ganske betydeligt, idet man agtede at hæve den Del af Politiets Understøttelsesfond, der henstod i Sparekasser, og som udgjorde over 22,000 Kr.

Hvad angik Spørgsmaalet om Anskaffelsen af en kørende Dampsprøjte, var han af den Mening, at Øjeblikket til Anskaffelsen endnu ikke var inde, idet Vandværket efter den foreliggende Erklæring fra Brandinspektøren ikke kunde forsyne en Dampsprøjte med tilstrækkeligt Vand. Med Hensyn til Marselisborg Kostskoles Andragende om Tilskud fra Kommunen, skulde han indskrænke sig til at bemærke, at denne formentlig maatte stilles som de andre private Skoler.

Lottrup var enig med den foregaaende Taler i, at det foreliggende Budget i høj Grad opfordrede til at vise Resignation. Det vilde sikkert blive en Skuffelse for Borgerne, at Skatteprocenten steg, men der var næppe i de nærmeste Aar nogen Udsigt til, at der vilde finde nogen Nedgang af Udgifterne Sted. Man ønskede sikkert alle, at Kommunens Skoler kunde gøres saa gode som muligt, men Budgettet for Skolevæsenet, der stadig var stigende, slugte efterhaanden meget store Summer. Der var sikkert god Grund til at arbejde paa, at faa Staten til at overtage Udgifterne til Skolevæsenet; Undervisningen var en Statssag, ingen kommunal Sag. Ogsaa han fandt at Slagtehuset burde kunne forrente sig. Naar Hensyn toges til, at Vandværket havde Eneret paa at levere Vand til Byens Befolkning, var et Overskud paa ca. 14,000 Kr. ikke meget, og man maatte sikkert ved Besparelse i Driften kunne indvinde et større Udbytte, uden at sætte Prisen for Vand op. Han savnede paa Budgettet Afgiften af Vandklosetter; det kunde være ganske oplysende at se, med hvilket Beløb den opkrævedes. Da der var opført et Bidrag af 450 Kr. til forskellige Afholdsforeninger .. - et Beløb, der iøvrigt ikke var ret stort - kunde han ønske oplyst, hvorvidt disse Foreninger støttede det her i Byen udgivne Afholdsdagblad, der paa en meget upassende Maade angreb næringsdrivende Borgere her i Byen. Det var tidligere i Byraadet stillet i Udsigt, at der her i Byen skulde udlægges et Areal til et billigt Villakvarter; et saadant vilde sikkert vække megen Glæde blandt Byens Befolkning. Naar Prisen blev af samme Størrelse som for Grunde i Nabokommunerne, og Kvarteret iøvrigt blev forsynet

med de Bekvemmeligheder, man ellers kunde faa her i Byen, og blev beliggende i Nærheden af Sporvejen, vilde man forhaabentlig kunne tage Konkurrencen med disse op. Taleren skulde yderligere henlede Opmærksomheden paa de her i Byen værende Plakatsøjler; saaledes som de for Tiden saa ud, med lasede Plakater, var de ikke nogen Pryd for Byen. Han skulde henstille til vedkommende Udvalg at sørge for, at Koncessionshaveren holdt sig Koncessionen efterrettelig. Paa Fattigvæsnets Budget fandtes et Beløb til gejstlig Assistance; han kunde ønske, at der ligeledes kunde ydes Præsten i St. Johannes Sogn et Vederlag for hans Virksomhed paa Alderdomsasylet og Kommuneskolehuset. Saa vidt han vidste, havde det hidtil været en almindelig Regel, at Forskønnelsesudvalget skulde tilkaldes af de forskellige Udvalg, naar der skulde foretages Beplantninger, anlægges offentlige Pladser og lignende, men dette undlod de paagældende Udvalg i den senere Tid ganske. Hvad Spørgsmaalet om Anskaffelse af en kørende Dampsprøjte angik, troede han ikke, at man for Øjeblikket burde anskaffe en saadan. Skulde man i det hele taget have en saadan, burde man i hvert Tilfælde ikke købe en gammel Sprøjte, men en ny, helst en, der kunde drives ved Elektricitet, saaledes at den ikke bestandig behøvede at staa opfyret. Naar man bestemte sig til at anskaffe en saadan Sprøjte, burde det ogsaa overvejes, om man ikke, hvad der var Tilfældet mange andre Steder, kunde faa Tilskud til dens Anskaffelse fra de forskellige Assuranceselskaber.

Schourup forstod meget vel, at det foreliggende Overslag kunde give Anledning til Betragtninger af mindre lys Karakter. En Stigning af Skatteprocenten som bebudet kunde man jo ikke vente, Byens Befolkning vilde modtage med særlig Begejstring. At man maatte paaligne et saa stort Beløb som anført, havde imidlertid sine naturlige Grunde og hidrørte fra en jævn Stigning i de senere Aar af Udgifterne paa forskellige Konti. Taleren skulde saaledes fremdrage, at medens i 1900 Udgiften til Skolevæsenet var ca. 187,800 Kr., var den nu anslaaet til ca. 304,000 Kr.; ligeledes var i samme Tidsrum Udgiften til Alderdomsunderstøttelser steget fra 75,000 Kr. til 174,700 Kr., til Fattigvæsenet fra 107,000 Kr. til 180,000 Kr., til Rets- og Politivæsenet fra 76,000 Kr. til 138,000 Kr. og til Brandvæsenet fra 11,300 Kr. til 32,800 Kr. En meget stærk Stigning faldt som man kunde se paa Politivæsenets Konto; han kunde ikke tilbageholde den Bemærkning, at man her vist var gaaet lidt for hurtigt frem.

Det forekom i det hele Taleren, at man efterhaanden var kommet ind paa en noget for flot Administration, og navnlig byggede man alt for dyrt. Pavillonene i "Vennelyst" havde saaledes været særdeles dyr; tilmed var den meget grim og var nu ikke meget værd.

Kommuneskolen paa Nørrebro, der heller ikke var videre køn, havde ogsaa været dyr; det samme var Tilfældet med Borgerpigeskolen og Kommuneskolen paa Frederiksbjerg, om hvilken sidste det jo iøvrigt maatte siges, at den var en i alle Maader vel udstyret Skole. Rekorden var dog sat med det ny Thing- og Arresthus, der var anslaaet til 300,000 Kr., men sikkert, naar det blev færdigt, vilde staa Kommunen i det dobbelte. Man maatte meget beklage, at man ved den sidst omtalte Bygning havde maattet følge Arkitekterne i deres Overskridelser. Det var ganske nødvendigt, at man for Fremtiden tog Reb i Sejlene.

Blandt Kommunens produktive Foretagender var jo Slagtehuset det sorte Faar. Han forstod ikke, at det Udvalg, der havde med det at gøre, rolig, kunde se paa, at det gav Underskud. Det maatte utvivlsomt kunne bringes til at bære sig; allerede forrige Aar havde han paaavist, at Slagteafgiften burde og kunde forhøjes, saaledes at den blev den samme som i Odense. Da den kødspisende Del af Befolkningen formentlig var den mest velhavende, maatte det fra et demokratisk Synspunkt vel ogsaa være rigtigt, at den kom til at betale en saadan Forhøjelse.

Med Nørgaard var han enig i, at man foreløbig kunde spare det nævnte Beløb, 2000 Kr., til Vinterbadning. Efter at den tidligere til Statens Eksportstalde benyttede Grund var overgaaet til Udvalget for Gas- og Elektricitetsværket, var det hans Haab, at der paa denne kunde blive Plads for en billig Badeanstalt, der sikkert kunde drives uden videre Udgift for Kommunen.

Brandkommissionen havde ønsket Brandkorpsen forøget med 1 Assistent og 2 Mand. Budgetudvalget havde imidlertid kun ment at kunne gaa med til at bevilge Løn til Assistenten; Taleren vilde i og for sig hellere have set, at man havde forøget Styrken med 2 Mand, der sikkert var mere nødvendige. - Saalænge man ikke kunde skaffe tilstrækkeligt Tryk paa Vandet, var Tiden næppe inde til Anskaffelse af en Dampsprøjte. - Hvad angik Andragendet om Tilskud til Marselisborg Kostskole, maatte han sige, at han for sit Vedkommende ikke kunde være med til at bevilge et saadant.

Skønt den økonomiske Situation maaske i Øjeblikket kunde se ret alvorlig ud, havde han dog det Haab, at Aarhus var en By med en saadan Udviklingsevne, at den kunde ride Stormen af, ligesom han havde den Tro, at man for Tiden var i den sidste Nedgangs Perodes Bølgedal, saaledes at man nu gik bedre Tider i Møde.

Mikael Johansen nærede ligesom den foregaaende Taler Tillid til, at man stod umiddelbart foran en Opgangsperiode. Der spaaedes nu, at Skatteprocenten vilde stige betydeligt; det

var dog ikke ganske sikkert, det kunde jo dog være, at man undervurderede Skatteevnen. Hvad det foreliggende Overslag angik, beklagede han i første Række, at Budgetudvalget ikke havde ment at kunne foreslaa at forhøje Lærernes Lønning. Skoleudvalget havde dog selv nogen Skyld heri, idet man maaske ikke tilstrækkelig kraftigt havde talt Lærernes Sag. Som Opdragere for Ungdommen var Lærerne nogle af de vigtigste af Kommunens Funktionærer, og disse burde lønnes saaledes, at de kunde leve nogenlunde sorgløst uden at behøve at give sig af med privat Arbejde. For Tiden begyndte Lærerne med en Løn af 1000 Kr. om Aaret for først efter 25 Aars Forløb at naa til 2500 Kr.; dette var ikke ret meget. De ønskede nu at kunne naa til den højeste Løn allerede efter 20 Aars Forløb, og det forekom ham, at man burde stille sig imødekommende overfor dem. Den ønskede Lønforhøjelse vilde kun andrage en Merudgift for Kommunen af ca. 11000 Kr. Han skulde allerede nu bebude, at han ved 2. Behandling agtede at stille Forslag om at forhøje Lærernes Løn, som af dem ønsket.

Ogsaa med Hensyn til Brolægning af Nørreallé mellem Ny Munkegade og Ny Grønnegade agtede han ved 2. Behandling at stille Forslag om at optage det hertil nødvendige Beløb paa Budgettet. I flere Aar havde man holdt Grundejerne hen med Løfter om at brolægge denne Gadestrækning, og efter at nu Halvdelen af Nørrealle var bleven asfalteret, var Grundejerne i den 2. Halvdel saa meget daarligere stillet, idet de nu havde vanskeligere ved at skaffe sig Lejere. Han var ganske enig med Lottrup i det ønskelige i at faa udlagt et Kvarter, hvor der kunde opføres billige Boliger for Arbejdere og mindre velstillede Dele af Befolkningen. Havde man for nogle Aar tilbage tænkt derpaa, vilde man sikkert have kunnet undgaa, at saa mange Mennesker var flyttet ud til Nabokommunerne. Ved at lægge Servituter paa de paagældende Grunde, kunde man sikkert forhindre, at disse blev benyttede i Spekulationsøjemed. Af Nørsgaard var det i Byraadet for nogen Tid siden bleven bebudet, at man allerede om et Par Aar kunde vente W. C. Systemet indført for hele Byens Vedkommende. Hvis man virkelig havde Udsigt hertil, var det heldigst, at man havde de nødvendige Brolægningsarbejder færdige til den Tid, og han skulde derfor henstille, om det ikke vilde være fornuftigt nu at optage et Laan i det paagældende Øjemed. Naar man optog Laanet med tilstrækkelig lang Amortisationstid, vilde Efterkommerne komme til at bære den Del af disse Byrder, der rettelig tilkom dem. - Ogsaa han fandt, at der fra Kommunens Side burde gøres alt muligt, for at faa Staten til at overtage Udgifterne til Undervisningsvæsenet; dette vilde kun være et rimeligt Ækvivalent for de ny Skatter. Alle

var sikkert enige om, at Undervisningen af Børnene, der efter Skoletiden spredtes over hele Landet, maatte siges at være en Staten paahvilende Sag.

Til Belysning af Forholdene mellem, hvad der ofredes paa den søndre og den nordre Bydel, skulde han til Slutning oplyse, at siden Kommunen havde købt Marselisborggodset, var der ialt anvendt et Beløb af 1,121,200 Kr. paa det, medens man havde indvundet kontant 498,900 Kr. og havde tilgode udestaaende 647,900 Kr., medens der for de nordre Bydeles Vedkommende var anvendt et Beløb af ialt 192,100 Kr, hvorfor dertil Gengæld var indvundet 338,000 Kr. kontant og havdes tilgode udestaaende 190,000 Kr. Han skulde ikke knytte nogen yderligere Bemærkning til disse Tal, der tilstrækkelig talte for sig selv.

Sabroe betonedes, at den Periode, der nu afsluttedes, i ikke ringe Grad havde præget Byens Udvikling, og det nuværende Byraad vilde sikkert faa sin særlige Plads i Byens Historie. Mange smukke Foretagender havde set Dagens Lys i den forløbne Periode, og han maatte sige, at de gennemgaaende havde mødt ringe Modstand her i Raadet, de stod som det samlede Raads Værk, idet de mere konservative Medlemmer i Raadet efterhaanden havde nærmet sig til Fremskridtets Folk i dette. At de mange retfærdige Krav, som man efterhaanden havde fundet sig foranlediget til at imødekomme, havde medført betydelige Udgifter for Kommunen var jo uundgaaeligt, men derfor var der ingen Grund til at se mørkt paa Fremtiden, man burde derimod glæde sig ved de store Fremskridt, der var naaet paa de forskellige Omraader Medens Alderdomsunderstøttelserne saaledes for ca. 7 Aar siden bevilgedes med meget smaa Beløb, saaledes at de Understøttede i stor Udstrækning var henvist til at søge Hjælp af private, var disse nu betydelig højere, om de end maaske endnu ikke var af en fuld tilfredsstillende Størrelse. Udgifterne paa denne Konto vilde sandsynligvis stige mere i nærmeste Tid, idet der endnu var en Del Understøttede, der stod paa de gamle, lave Understøttelser, da de af lutter Uvidenhed havde undladt at søge om Forhøjelse. Havde man saaledes forøget Udgiften paa denne Konto, var der til Gengæld herigennem tilført Borgerne i Almindelighed nogen Lettelse paa anden Maade, idet der ikke blev stillet saa store Krav til den private Godtgørelse. Han skulde i denne Forbindelse henstille, om der ikke kunde gøres noget for Afskaffelse af Fredagstiggeriet, der var i høj Grad demoraliserende for Hjemmene, navnlig for Mødrene i disse.

Naar Udgifterne til Fattigvæsenet vare stegne saa betydeligt, var Grunden hertil navnlig den, at man efter en Række ny Love nu havde Pligt til i ikke ringe Udstrækning at yde

Understøttelser der ikke havde Fattighjælps Virkning; paa det foreliggende Overslag var saaledes hertil anført et Beløb af ca. 42,000 Kr. Naar dette Beløb fradroges Fattigvæsenets Budget, vilde det ses, at Udgiften til egentlige Fattigunderstøttelser i Virkeligheden ikke var stegne i nogen særlig Grad. Taleren vilde gjerne benytte Lejligheden til at slaa til Lyd for Opførelsen af et Børnehjem; dette var en Opgave, som Kommunen sikkert blev nødsaget til at tage op, og som Værgeraadene utvivlsomt meget snart vilde stille et bestemt Krav om. Der var for Tiden her i Byen et Optagelseshjem, der vistnok lededes af dertil særdeles egnede Folk, og hvortil der ydedes Tilskud af Kommunen, men han betvivlede stærkt, at de vilde kunne magte Opgaven, efterhaanden som der i stigende Grad stilledes Krav til dem. Ligeledes vilde han gerne anbefale, at man ydede et noget større Tilskud til de 2 Vuggestuer her i Byen, hvilke dannede Suplementet til Optagelseshjemmet og løste en betydningsfuld Opgave, idet de vedligeholdte Forbindelsen mellem Børnene og Hjemmene. Han vilde henstille, om man ikke inden 2. Behandling ved Forhandling med Plejehjemsforeningen, til hvilken der var foreslaaet bevilget et Beløb af 700 Kr., kunde blive enig med den om at inddrage dette Beløb og i Stedet for give det til Vuggestuerne. Plejehjemsforeningen var en meget god Forening, der havde en særdeles smuk Opgave, men saa vidt ham bekendt havde denne endnu en betydelig Sum tilbage af den Kapital, der var tilstaaet den af Overskudet fra Børnehjælpsdagen, og det forekom ham rimeligt, at den først opbrugte sin Kapital, inden man paany ydede den Tilskud. - Plan vilde ikke undlade at takke Budgetudvalget for Bevillingen paa 15,000 Kr. til de fri Fattigkasser; havde man i Tide tænkt paa disse, vilde man have kunnet undgaa den Skare af professionelle Tiggere, der nu fandtes her i Byen.

Taleren var ganske enig med Schourup i, at Udgifterne til Politivæsenet vare stegne i en ganske uforholdsmæssig Grad; der anvendtes saaledes paa dette Omraade 25,000 Kr. mere her end i Odense, og han var meget i Tvivl om, hvorvidt de store Udgifter i Virkeligheden vare nødvendige.

Han havde tidligere talt imod Forøgelse af Politistyrken, og naar det paa indeværende Overslag var foreslaaet at forøge Politistyrken med 1 Overbetjent og 2 Betjente, vilde han ogsaa nu modsætte sig dette. Den nuværende Patruillering var ganske meningsløs; at lade en Betjent drive timevis op- og nedad en Gade, hvor der maaske var en rent forsvindende Færdsel, var dog ikke til den allermindste Nytte. Maaske kunde Patruillering være paa sin Plads paa enkelte stærkt befærdede Strøg, men det var ogsaa alt. Ulykken var, at man havde indrettet sig, som om man var en Storstad, og det var Aarhus dog langt fra. Der

maatte kunne indvindes megen Arbejdskraft ved at indskrænke den ganske hensigtsløse Patruiljetjeneste, der tilmed virkede særdeles sløvende paa Betjentene. Han skulde henstille til Politimesteren at tage under Overvejelse at indføre grundige Reforme paa det ommeldte Omraade, saaledes at en Forøgelse af Politistyrken kunde undgaas. Hvis man vilde tage Telefonen noget mere i Brug, og f. Eks. oprette enkelte Talestationer rundt om i Byen, hvorfra man kunde tilkalde Politiet, vilde det være en langt bedre og billigere Ordning end den nuværende, hvor man, trods den megen Patruilleren, alligevel meget sjældent kunde faa fat paa en Politibetjent, naar det virkelig tiltrængtes. Betjentene kunde, navnlig naar de forsynedes med Telefon, ogsaa udføre meget Arbejde hjemme.

Der var sikkert ingen, der troede paa, at Udgifterne til Skolevæsenet kunde indskrænkes; tværtimod maatte de stige, og paa Undervisningsomraadet burde man heller ikke spare. Derimod kunde der maaske nok være Anledning til at reformere paa forskellig Vis, hvad selve Undervisningsmaaden angik. Teatret laa saaledes en meget stor Del af Aaret hen til ingen Nytte; han vilde finde det fornuftigt, om det i Sommermaanederne anvendtes til Fremvisning af belærende Lysbilleder for Børnene; en saadan Anskuelsesundervisning vilde disse sikkert være meget modtagelige for, og selv om man til Gengæld skulde bevilge Teatret et permanent Tilskud, vilde de hertil anvendte Penge komme igen med Renter. Ligeledes skulde han henlede Skolekommissionens og Skoleudvalgets Opmærksomhed paa det formentlig formaalstjenlige i, at lade Børnene faa Lejlighed til at gøre sig bekendt med de kommunale Foretagender som Gas- og Elektricitetsværket, "de Gamles Hjem", Brolægningsarbejder osv. Naar der samtidig af de paagældende Lærere meddeltes Børnene nærmere Forklaring af, hvad de saa, vilde der herigennem indvindes megen Viden for Børnene af langt større Interesse for dem end meget af det, de nu lærte i Skolerne. - Taleren vilde yderligere opfordre Skoleautoriteterne til at vise mere Skønsomhed ved Ansættelsen af Lærerinder ved Kommunens Skoler, og navnlig se noget paa, hvilke Personligheder det var, man antog. Der var for Tiden ved Skolerne en Del gamle, snærpede Lærerinder, hvis hele Livssyn nærmest tilhørte Frederik den VI's Periode, og som i Virkeligheden var ganske uskikkede til deres Gerning. Nu havde man i den senere Tid tilmed gjort ondt værre ved at ansætte ueksaminerede Lærerinder i Haandgerning, Lærerinder der var komne i Skolevæsenet Tjeneste ved Protektion. Lærerinderne var i Virkeligheden, naar der toges Hensyn til deres Arbejde, godt lønnede, og der burde hertil kun tages Folk med Eksamen. Naar - som Tilfældet var - Gymnastiklærerne i Almindelighed toges fra Sergentklassen, ansaa han dette for uheldigt.

Ikke fordi han i og for sig havde noget mod Sergenter i det Hele, men da der i tilstrækkeligt Antal fandtes pædagogisk uddannede Gymnastiklærere, burde man fortrinsvis vælge saadanne. Paa Skolevæsnets Budget var opført et Beløb af 600 Kr. til Børnebiblioteker; han ønskede i den Anledning gerne oplyst, om denne Bevilling var optaget i Henhold til et Cirkulære fra Ministeriet, hvorefter Statstilskud kunde erholdes til saadanne. Det vilde for øvrigt efter hans Mening være fornuftigere at inddrage det Beløb af 400 Kr., der var bevilget Folkebiblioteket, og i Stedet for give det til Børnebibliotekerne ; i saa Tilfælde kunde man formentlig faa et Statstilskud paa 500 Kr. til disse. Folkebiblioteket var i det hele ret overflødigt, og kunde uden Skade nedlægges, saaledes at de bedste Bøger derfra overførtes til de andre Biblioteker. - Naar der var optaget et Beløb af 50 Kr. til Opdragelsesanstalterne Flakkebjerg og Landerupgaard, maatte han sige, at det forekom ham, at man, efter hvad der i den senere Tid var fremkommet om Forholdene paa Flakkebjerg, ikke godt kunde yde noget Bidrag til denne Anstalt, og han skulde derfor henstille, at Beløbet alene ydedes til Landerupgaard.

Det Beløb, der ydedes til Musæet, var jo meget moderat og kunde ikke godt være mindre, men han kunde ønske, at man kunde faa Bestyrelsen for Musæet noget anderledes sammensat. Besøget var forholdsvis stort, men en Del af Samlingerne, navnlig den historiske Samling var i høj Grad forsømt. Der kunde sikkert gøres en Del for at forbedre denne Samling, indrettes særlige Stuer for forskellige Tidsaldere og lign. Ligeledes var Malerisamlingen, hvad den ny Tids Malerkunst angik, en Del forsømt, medens man havde en særdeles smuk Samling af ældre Malerier. Der var i det hele taget saa mange Skavanker saavel ved selve Bygningen som ved Ordningen af Kunstværkerne, at det vilde være meget ønskeligt, om Bestyrelsen vilde fremkomme med Forslag til Forbedringer i saa Henseende.

Naar der var rettet saa stærke Bebrejdelser mod Slagtehusudvalget i Anledning af, at Slagtehuset gav Underskud, skulde han herimod gøre gældende, at det nuværende Udvalg ikke kunde gøre ved, at Slagtehuset var bygget alt for dyrt. Han troede ikke, at det kunde nytte det mindste, at man satte Slagteafgiften op; det var de store Udgifter til Forrentning og Afdrag, der bevirkede, at det ikke kunde bære sig. Der var saa meget mindre Grund til at rette Bebrejdelser mod Udvalget, som dette tvært imod havde Æren af at have forbedret Indtægterne af Slagtehuset en Del.

Da det var den sidste Budgetbehandling, der foretoges af Raadet i dets nuværende

Skikkelse, vilde han ikke slutte uden at bringe de Medlemmer, der nu formentlig forlod Raadet, en Tak for godt Samarbejde i den forløbne Periode. Trods den Uenighed, der af og til havde hersket mellem Medlemmerne, havde man dog i Forening naaet et saadant Resultat, at Aarhus i mange Retninger stod som et Mønster, hvortil mange andre Kommuner saa hen.

Laursen skulde gerne erkende, at Udgifterne til Skolevæsenet tyngede haardt paa Kommunens Budget, noget der selvfølgelig sprang saa meget mere i Øjnene, som Skolevæsenet kun betød en Udgift for Kommunen, bortset fra en rent forsvindende Indtægt. Han vilde takke Budgetudvalget for dets Stilling i det hele overfor Skoleudvalgets Budget, selv om det ganske vist kun var de mindre Ønsker, man havde faaet opfyldt, medens man ikke havde ment nu at kunne tage Spørgsmaalet om Lønforbedring for Lærerne op. Naar det saa stærkt fremhævedes, at Udgifterne til Skolevæsenet vare voksede i en meget betydelig Grad, skulde han gøre opmærksom paa, at Byens Befolkning var steget ikke saa lidt i de senere Aar, hvilket selvfølgelig maatte medføre en Udgift til Undervisningen, ligesom Skoleloven af 1899 bar sin meget væsentlige Del af Skylden for de forhøjede Udgifter. Naar dette toges i Betragtning, var Stigningen i Virkeligheden ikke saa voldsom. Til de Talere, der havde fremsat Ønske om, at Staten skulde overtage Udgifterne til Skolevæsenet, vilde han sige, at man maatte vel erindre, at det var en almindelig Regel, at den, der bevilgede Pengene, ogsaa vilde have den afgørende Stemme, og man skulde dog betænke sig vel, inden man gav Afkald paa sin Ret til at bestemme, hvorledes Undervisningen skulde foregaa og ordnes. En af de første Opgaver, som det ny Byraad vilde blive nødt til at tage op, vilde utvivlsomt blive at bygge en ny Skole. Allerede til Foraaret maatte der gøres særlige Anstrængelser for at skaffe Plads. Det lod sig absolut ikke gøre at udskyde Opførelsen af en ny Skole længere, og han troede, at det vilde være af Betydning, at man nu allerede gjorde sig fortrolig med Tanken herom.

De af Sabroe udtalte gode Raad til Skoleudvalget indeholdt jo en Del Kritik af Undervisningsvæsenets Ordning i det hele. Hvad særlig den nævnte Talers Omtale af Lærerinderne angik, vilde han paa det bestemteste protestere mod den. Forholdet var her som vel alle andre Steder, at der maaske kunde være enkelte Lærerkrafter, der ikke fuldt ud gjorde Fyldest, noget der væsentlig skrev sig fra, at man tidligere ikke havde haft tilstrækkelig mange kvalificerede Folk at vælge imellem, og at man var gaaet nd fra den fejlagtige Forudsætning, at der ikke hørte saa dygtige Folk til at undervise mindre Børn, men dette sidste Princip havde det nuværende Udvalg straks fraveget, og Lærerinderne

gjorde for Tiden i Almindelighed et Arbejde, der var al Ære værd, og som kunde staa Maal med det, Lærerne ydede. Der ansattes i det hele ikke ueksaminerede Lærerinder, og naar Sabroe særlig havde nævnt Haandgerningslærerinderne, skulde han gøre opmærksom paa, at det ikke var Udvalget alene, der bar Skylden for disses Ansættelse, idet det var hele Byraadet, der havde stemt herfor, da det blev indstillet al Udvalget. Taleren fandt iøvrigt Ansættelsen fuldt berettiget; de ommeldte Lærerinder vare dygtige i deres Fag, og havde da i længere Tid virket i Skolevæsenets Tjeneste, det, der var sket, var kun, at de vare bievne fast ansatte. Dette sidste var saa meget naturligere, som de øvrige Kommunelærerinder ikke kunde eller vilde gennemføre Undervisningen i Haandgerning. Haandgerningslærerinderne vare iøvrigt ikke ligestillede med de andre Lærerinder, idet de kun kunde stige til en Løn af 1500 Kr., medens de andre kunde opnaa 1800 Kr.

Han maatte indrømme, at han ikke rigtigt forstod det, naar der var talt om, at Lærerinderne var saa godt lønnede; de oppebar kun 2/3 af den Løn, Lærerne fik, og gjorde, bortset fra, at de maaske havde lidt større Antal Sygedage end disse, det samme Arbejde som Lærerne. Til Sabroe skulde han yderligere bemærke, at Udvalget var bekendt med, at man kunde faa Statstilskud til Børnebiblioteker, og - saa vidt han vidste - var der ogsaa søgt herom. Som bebudet af Mikael Johansen vilde han fremkomme med Forslag om Forhøjelse af Lærernes Lønning, og der vilde saa blive Anledning til at komme tilbage til det Spørgsmaal. Under Forhandlingerne med Budgetudvalget havde han ikke anset det for rigtigt ubetinget at holde paa, at den af Lærerne ønskede Lønforbedring gennemførtes i sin Helhed, idet han gik ud fra, at et saadant Forslag under de nuværende Omstændigheder næppe kunde ventes gennemført i Raadet. Han var imidlertid ikke blind for, at Ønsket om nogen Forbedring var vel begrundet og hvilede paa et retfærdigt Krav, uanset at Budgettet allerede var, saa stærkt belastet. Dels var Levefoden siden 1899 i det hele bleven kostbarere, dels var Lærerstanden, hvis Indtægter saa nøjagtig kunde udfindes, bleven ramt forholdsvis haardt af de ny Skattelove. Til 2. Behandling vilde han stille Ændringsforslag om, i hvert Tilfælde delvis at imødekomme Lærernes Ønsker. - Naar der var anket over, at den ny Skole paa Frederiksbjerg var saa kostbar, skulde han oplyse, at Udgifterne i Forhold til Børneantallet ikke var større end for de andre Skolers Vedkommende. Udvalget havde ved Opførelsen af Bygningen holdt sig under Overslaget, og der var, bortset fra et enkelt Punkt, ikke anvendt noget større Beløb til Udsmykning af den.

Da han vel hørte til de Medlemmer, med hvem Sabroe havde taget Afsked, vilde han ikke

undlade paa sin Side at takke for det gode Samarbejde med samtlige Medlemmer af Raadet i de forløbne Aar.

Filtensborg vilde meget beklage, om man, hvad Udgifterne angik, vilde strække sig videre end foreslaaet paa det foreliggende Overslag. Det var jo et meget stort Beløb, der skulde paalignes Borgerne, og den store Del af disse havde ondt nok ved at klare sig med de stigende Skatter. I det hele og store kunde han anbefale at tiltræde Budgetudvalgets Forslag, idet han dog skulde henstille, om det ikke vilde være rigtigst at afholde Udgiften til Uret til Domkirken af Kommunens Laan. Schourup havde i sin Kritik af Slagtehuset været temmelig højt oppe. Det foreliggende Budget var for Slagtehusets Vedkommende det bedste, der havde foreligget i flere Aar. Udvalget kunde ikke gøre ved, at der i sin Tid var bygget saa dyrt; Opførelsen af Kølehuset og Pølsefabrikken bar sin Del af Skylden for, at Slagtehuset ikke kunde bære sig, men man maatte erindre, at det var Foranstaltninger, der vare foretagne væsentlig af sanitære Hensyn. At forhøje Slagteafgiften vilde kun være at paalægge Borgerne yderligere Byrder, hvortil der efter hans Mening ingen Grund var.

Da det af Overslaget fremgik, at Indtægten af Vandværket var gaaet ned, kunde han ønske oplyst, om dette skyldtes, at Vandforbruget var blevet mindre, eller en stigende Benyttelse af Vandmaalere. Hvis det sidste var Tilfældet, burde Taksten forandres i Tide, saa meget mere som Vandledningen til de nordre Bydele sikkert vilde give Underskud. - Til Brolægningsudvalget skulde han henstille, om det ikke vilde være fornuftigst at bortakkordere Renholdelsen af Byens Veje i Lighed med, hvad der fandt Sted ved Dagrenovationens Udførelse. Han nærede ingen Tvivl om, at man her i Byen havde et fortrinligt Brandvæsen, men det forekom ham, at det kunde være rart at se en Beretning om dets Virksomhed. Det kunde muligvis være formaalstjenligt at faa en kørende Dampsprøjte, men i hvert Tilfælde burde de forskellige Forsikringsselskaber yde et betydeligt Bidrag nertil, da det meget var i deres Interesse, at en saadan var til Stede.

Paa det foreliggende Overslag havde Johan Pedersen gjort en Mindretals Indstilling vedrørende Byraadssekretærens Løn, idet han foreslog hans faste Løn forhøjet med 600 Kr. aarlig, saaledes at det Vederlag, han hidtil havde oppebaaret for Salg af Grunde m. m., bortfaldt, medens Udvalgets Flertal foreslog, at dette Vederlag stadig ydedes ham, men med mindst 400 Kr. om Aaret. Taleren vilde støtte Udvalgets Flertal, idet han ansaa det for heldigt, at Sekretæren var interesseret i Salget af Grunde, men han skulde henstille, om det ikke vilde være forinaalstjenligt ogsaa at interessere Byens Sagførere i Salget af disse ved

at tilstaa dem den samme Provision ved Affattelsen af Købekontrakter m. v., som blev ydet dem af private Grundejere. - Efter hvad der var oplyst i Overslaget, vilde Afgravningen paa Marselisborgjorderne til Havneanlæget komme til at omfatte ca. 43 Tdr. Land; han gik ud fra, at de al'gravede Strækninger - som bestemt - vilde blive paaført Muldjord, saaledes at de ikke blev forvandlede til en rygende Sandørken.

Samuelson kunde nok være med til at vise nogen Resignation i Anledning af det saa stærkt spændte Budget, men der var dog enkelte Punkter, hvor de enkelte Udvalg efter hans Mening ikke godt kunde slaa af paa deres Ønsker. Brandkommissionen havde saaledes stillet Forslag om at forøge Brandstyrken med 1 Assistent og 2 Mand; disse sidstnævnte havde Budgetudvalget imidlertid ikke ment at kunne gaa med til. Vagttjenesten, der allerede var forøget, vilde herefter blive endnu yderligere forøget, saaledes at Mandskabet, der hidtil havde haft 24 Timer Vagt og 24 Timer fri, herefter vilde faa 48 Timer Vagt og 24 Timer fri i Lighed med, hvad Tilfældet var paa Frederiksberg. Brandmændene var ansat med Tilladelse til i deres Fritid at give sig af med anden Beskæftigelse, men naar Vagttjenesten blev forøget som nævnt, vilde denne Adgang til at skaffe sig en lille Ekstraindtægt blive meget forringet. Hvis man derimod fik Mandskabet forøget, som af Brandkommissionen ønsket, vilde man ikke behøve at udvide Vagttjenesten saa meget, og han skulde derfor anbefale, at man imødekom Kommissionen paa dette Omraade. Hvad Anskaffelsen af en kørende Dampsprøjte angik, var Brandkommissionens Stilling denne, at den ganske skulde henstille til Byraadet, hvorvidt det mente, at man nu skulde skride til at anskaffe en saadan. Bestemte man sig hertil, vilde han i hvert Tilfælde fraraade, at man afkøbte Københavns Havnevæsen den omtalte gamle Sprøjte, der i det Hele kun kunde anvendes, hvor den kunde sættes i Forbindelse med Aaen eller Havnen. Naar man skulde anskaffe en Sprøjte, burde det være en ny og fuldtud tidssvarende, helst en, der kunde drives ved Elektricitet.

Et andet Punkt, hvor man ikke burde være altfor sparsommelig, var paa Skolevæsnets Budget. Lærerne, hvem Børnenes Opdragelse for en stor Del var overladt, burde økonomisk stilles saaledes, at man kunde være sikker paa altid at kunne raade over dygtige Lærerkæfter. Vedtagelsen af det af Lærerne foreslaaede Lønregulativ vilde ganske vist betyde en noget forøget Udgift for Kommunen, men ikke en Udgift, der havde nogen Betydning i Forhold til hele Budgettet, og han vilde derfor meget haabe, at man ved anden Behandling kunde enes om at imødekomme Lærernes Andragende.

Naar Budgetudvalget havde strøget det af Brolægningsudvalget foresiaaede Beløb af 8800 Kr. til en større Kloak i Ole Rømersgade, maatte han ogsaa finde dette lidet rimeligt. Naar der fra Kommunens eller dens Funktionærers Side ved Anlæget af Kloaken eller Beregningen af den Vandmængde, den skulde kunne modtage, var begaaet en Fejl, saaledes at Kælderne i de paagældende Ejendomme nu hvert Øjeblik blev oversvømmede, var det Kommunens Pligt at raade Bod herpaa. Han vilde derfor ved anden Behandling stille Forslag om at optage det ommeldte Beløb paa Budgettet.

Taleren vilde ligeledes stille Forslag om, at man fordoblede det paa Budgettet optagne Beløb af 1000 Kr. til Vuggestuerne. Disse, der gjorde fortrinlig Nytte, kunde ikke administreres billigere end de blev og kunde vanskelig faa Tilskud fra private. Til Gengæld kunde man maaske i Aar stryge Bevillingen paa 700 Kr. til Plejehjemsforeningen, forsaavidt det forholdt sig saaledes, som det var blevet hævdet, at den endnu havde en Del tilbage af den Kapital, der blev tilstaaet den af Overskudet fra Børnehjælpsdagen. - Fra Danmarks Good Templar Loge her i Byen var der indgivet Andragende om at faa et Tilskud fra Kommunen paa 100 Kr. Budgetudvalget havde ikke ment at kunne tage noget Hensyn til dette Andragende, men da han ikke kunde indse, at den ikke var lige saa berettiget til at faa Tilskud, som de øvrige Good Templar Ordener og Afholdsforeninger, og Tilskudet vilde blive brugt til Agitation for Afholdssagen her i Byen, vilde han ved anden Behandling stille Forslag om at bevilge det ønskede Beløb. Han for sit Vedkommende vilde ikke være med til at optage noget større Laan, som af Mikael Johansen foreslaaet; saalænge det ikke var absolut nødvendigt, burde man sikkert være varsom hermed.

Vestesen kunde ganske dele de Beklagelser, der fra forskellig Side var udtalt over, at Brolægningsvæsenets Budget var blevet saa stærkt beskaaret, om han end maatte erkende, at det foreliggende Overslag var saaledes, at det havde været nødvendigt at søge at tilvejebringe visse Besparelser. Det havde selvfølgelig været ønskeligt, om man havde kunnet faa saavel hele Knudrisgade som Nørreallé brolagt, men Brolægningen og Udvidelsen af Skolegyde, der nødvendigvis maatte foretages og vilde andrage 17,200 Kr., tyngede jo haardt paa Budgettet, og de andre nævnte Gader, maatte man saa haabe, kunde komme med næste Aar. Det glædede ham paa den anden Side, at Budgetudvalget havde kunnet gaa med til at optage et Beløb af 2000 Kr. til Anlæg af Cyklestier langs Landeveje. Hvad Udgifterne til Renholdelse af Gader angik, var der ikke stillet særlige ny Krav. Naar Budgetudvalget ikke havde ment, at kunne anbefale at optage et Beløb til en ny Kloak i Ole Rømersgade, kunde han forsaavidt akkviescere ved denne Afgørelse, idet man

dog fik en ny Kloak i den nederste Del af Jægergaardsvej. Man kunde iøvrigt ikke lægge hele Skylden for de daarlige Kloakforhold i de nævnte Gader paa vedkommende kommunale Embedsmænd, idet man tidligere ved Anlæget af Kloaker af Princip ikke havde anlagt dem efter fuld Bebyggelse af de paagældende Kvarterer.

Som Taleren kunde tiltræde Budgetudvalgets Indstilling for Brolægningsudvalgets Vedkommende, kunde han anbefale at stemme for det foreliggende Forslag i det Hele. Han havde selv i Slagtehusudvalget bragt Spørgsmaalet om en Forhøjelse af Slagteafgiften frem, men han troede i og for sig ikke, at dette var saa afgørende for Driften af Slagtehuset. Den væsentlige Grund til Underskudet var sikkert Kølehuset og Pølsefabrikken; man kunde ganske vist standse disse, men derved vilde man sikkert berøve Byen et Gode. Taleren troede ikke, at Øjeblikket var modent til at anskaffe en Dampsprøjte. Det havde dog glædet ham af Brandinspektørens Erklæring at se, at han nu var kommen til det . Resultat, at Vandværket kunde levere tilstrækkeligt Vand til en saadan Sprøjte, noget Taleren gentagne Gange havde hævdet her i Raadet, noget andet var, at Brandhanerne sikkert var for smaa. Det afgørende for Spørgsmaalet om Anskaffelsen af en Dampsprøjte var iøvrigt nærmest dette, om de forhaandenværende Slukningsmidler var i Stand til i paakommende Tilfælde at redde saadanne større Bygninger som Domkirken, Raadhuset, Theatret, o. l. Han vilde henstille, at man lod Brandinspektøren arbejde videre paa denne Sags Løsning.

Han var enig med Mikael Johansen i, at det vilde være ønskeligt at faa W. C. Systemet indført i den gamle By, men han vilde absolut fraraade, at man optog et større Laan til Om brolægning af Byens Gader, hvorved man let vilde komme til at foregribe Udviklingens Gang. Naar Lottrup havde anket over, at Forskønnelsesudvalget aldrig fik Lejlighed til at udtale sig om Beplantningsanlægene i Byen, skulde han tillade sig at erindre om, at Planerne til Beplantning af Dalgas Avenuen i hvert Tilfælde havde været fremlagt saaledes, at enhver, der ønskede det, kunde komme med Forslag til Forandring i disse.

I Anledning af de fra forskellige Sider fremkomne Ytringer om de kommende bedre Tider, skulde han for sit Vedkommende sige, at han ikke troede paa nogen væsentlig Fremgang, forinden det ny Havneanlæg var færdigt, og Banegaardsforholdene vare ordnede.

Johan Pedersen havde paa et enkelt Punkt indtaget Særstilling til det foreliggende Budgetudkast. Da Byraadssekretæren i sin Tid var bleven ansat, var det blevet stillet ham i Udsigt, at Vederlaget for Salg af Grunde vilde udgøre en væsentlig Del af hans Indtægt. Denne Beregning havde imidlertid ikke holdt Stik, og naar han nu ønskede sin Løn bestemt

fikseret, forekom det Taleren at være et meget rimeligt Ønske. - Ligesom Filtenborg var han af den Mening, at man som de private Grundejere burde yde Sagførerne en Provision, naar de kunde skaffe Købere til Kommunens Grunde. Salg af Grundarealer spillede dog en meget væsentlig Rolle for Kommunen. De sorte Punkter paa Budgettet var navnlig Konto XV og XVI, Renter og Afdrag paa Gæld, Beløbene her udgjorde ca. 700,000 Kr., medens man f. Eks i Odense paa dette Omraade kun havde en Udgift af ca. 200,000 Kr. Forholdet var det, at man over paa Fremtiden væltede Udgifter, som Nutiden egentlig skulde bære. At anskaffe en Dampsprøjte, hvis denne hele Aaret rundt skulde staa opfyret parat til Brug, var en ganske urimelig dyr Foranstaltning; noget andet var, om man kunde nøjes med at opfyre den hver Gang, den skulde bruges, løvrigt var det at besidde en Dampsprøjte vel nærmest en Slags honet Ambition, og i saa Tilfælde kunde den gamle Sprøjte fra København vel være god nok.

Selvfølgelig kunde Vandværket levere tilstrækkeligt Vand til en Dampsprøjte.

Politimesteren maatte indrømme, at Politivæsenets Budget var en Del større end sædvanlig, men man maatte erindre, at der paa dette fandtes en Del store Udgifter, som ikke i egentlig Forstand vedrørte Politiet, saaledes navnlig Udgifterne til Driften af det ny Thing- og Arresthus; alene Renter og Afdrag paa Laan udgjorde ca. 34,000 Kr. Naar der var saa megen Forbavselse over de store Udgifter, stammede dette formentlig fra, at man i lang Tid havde levet i saa at sige paradisiske Tilstande og bl. a. hjulpet sig med et Arresthus fra 1857, uagtet Byen jo havde undergaaet en betydelig Udvikling siden den Tid. Det var ganske umuligt at klare sig med en mindre Politistyrke end den nuværende; mens Taleren havde været Politimester, var Styrken i Virkeligheden ikke bleven forøget, han havde kun arbejdet paa, at den stadig kunde staa i Forhold til det voksende Indbyggerantal. Befolkningen paa Frederiksbjerg havde i lang Tid næret Ønske om en Vagtstation derude; skulde en saadan indrettes i det ny Thing- og Arresthus som paatænkt, var det ganske nødvendigt at faa ansat yderligere en Overbetjent og 2 Betjente.

Brandkommissionen havde i Aar ligesom i Fjor stillet Forslag om at forøge Brandkorpset med en Assistent og 2 Mand. Den Styrke, der var parat til i givet Tilfælde at rykke ud, var i Virkeligheden for lille; tidligere bestod den af 5 Mand, men var nu forøget til 6 Mand, ved at man lod Mandskabet gøre noget mere Vagttjeneste end tidligere, i hvilken Anledning Byraadet for indeværende Aar havde bevilget hver Mand et Beløb af 75 Kr. for Ekstravagter. Dette Beløb lod det ikke til, at man vilde bevilge for næste Aar; hvis man

herefter vilde fastholde den nuværende Størrelse af Udrykningsholdene, kunde det kun ske ved, at man forøgede Mandskabets Tjeneste, saaledes at dette i Stedet for nu at have 24 Timers Arbejde og 24 Timer fri, herefter vilde faa Tjeneste i 48 Timer og derefter fri i 24 Timer. En saadan Ordning havde han ment at kunne forsvare at gaa med til, naar samtidig Mandskabet med Hensyn til Lønningsforholdene stilledes paa samme Maade som det Frederiksbergske Brandvæsen. Mandskabet saa selvfølgelig ikke med Glæde, at dets Arbejde blev forøget, men naar det samtidig fik en Lønforbedring, vilde det vel ikke have noget imod den omtalte Ordning.

I Anledning af Filtenborgs Forespørgsel skulde han oplyse, at der i de sidste 12 Maaneder var blevet foretaget 48 Udrykninger, deraf 7 om Natten.

Brandkommissionen kunde naturligvis kun være glad ved, om Byraadet vilde skride til Anskaffelsen af en kørende Dampsprøjte. Efter hans Mening laa Vanskeligheden ved Anvendelsen af en saadan her i Byen ikke saa meget deri, at Brandhanerne vare for smaa - en saadan Mangel kunde forholdsvis let afhjælpes -, men deri, at selve Vandledningerne var af for ringe Dimension, saaledes at der ikke tilstrækkelig hurtigt kunde tilføres en Dampsprøjte den tilstrækkelige Vandmængde. Af denne Grund vilde det formentlig være noget betænkeligt at gaa til Anskaffelsen af en moderne kostbar Dampsprøjte, og det forekom ham, at man vel skulde vogte sig for at købe en gammel formentlig delvis ubrugelig fra en anden Kommune.

Schourup saa ikke slet saa lyst paa Forholdene eller troede paa en saa snarlig Fremgang, som Mikael Johansen aabenbart gjorde; denne vilde iøvrigt nok efterhaanden lære, at det sikreste var at gaa frem med smaa Skridt. -- Der var sikkert ingen i Budgetudvalget, der ikke undte Lærerne en Forbedring af deres Kaar, men det af dem foreslaaede Lønregulativ var taget fra de mest velhavende Kommuner. Lærernes Lønning var for faa Aar siden blevet forbedret, og der var jo ogsaa andre Funktionærers Tarv, man maatte varetage. At Staten skulde overtage Udgifterne til Skolevæsenet, havde sikkert lange Udsigter. -

Marselisborgkvarteret og de nordre Bydele var to Ting for sig, og dem kunde man ikke saaledes sammenligne. - Ogsaa han vilde finde det ønskeligt, om der kunde gøres noget for at afskaffe Fredags Tiggeriet. Han kunde ikke sige, at han af de Udtalelser, der vare faldne fra Slagtehusudvalget, var blevet overbevist om, at Driften af Slagtehuset ikke kunde bringes til at bære sig, og han maatte fastholde sin Henvendelse til Udvalget om, at tage under Overvejelse ved Forhøjelse af Slagteafgiften og Besparelser i Driften at faa

Underskuddet bort af Slagtehusets Budget. Naar Laursen havde bebudet, at man snart maatte skride til Opførelse af en ny Skole, var dette jo en Omstændighed, der ogsaa manede til Sparsommelighed. Han skulde samtidig oplyse, at det i den nærmeste Fremtid vilde blive nødvendigt at anskaffe en ny Beholder til Gasværket, hvilket jo ogsaa var en ren uproduktiv Udgift.

Jakob Jensen skulde overfor Politimesteren hævde, at det ikke kunde nytte, at denne stadig tænkte paa at forøge Politistyrken i Forhold til Byens voksende Befolkning. Man burde og kunde meget vel færdes paa Gaden uden stadig at have en Betjent i Hælene; Betjentenes Opgave var væsentlig den at sørge for Orden og Renlighed paa Gaderne. - Den Udvikling, der i den senere Tid var foregaaet i Undersøgelserne med Hensyn til Spørgsmaalet om Anvendeligheden af en Dampsprøjte her Byen, skyldtes nærmest den Omstændighed, at Brandinspektøren stadig havde været under Pres fra Udvalgets Side. Han var dog endnu ikke kommet fuldt ud paa Højde med Udvalgets Ønsker, idet man sidst ogsaa havde forlangt af ham, at han skulde fremkomme med Erklæring angaaende Anskaffelsen af en Dampsprøjte med elektrisk Drift. Til Brandkommissionen skulde han henstille, at denne, inden Budgettet kom til 2. Behandling, fremkom med Forslag om en Ordning af Brandmandskabets Tjeneste- og Lønningsforhold efter Forhandling med Mandskabet.

Det kunde selvfølgelig have været ønskeligt, om man kunde have medtaget Brolægningen af alle de af Brolægningsudvalget ønskede Gader, men under de forhaandenværende Omstændigheder var det sikkert rigtigst, at reducere dette Udvalgs Budget som foreslaaet. At optage et Laan til Brolægning af Gader, vilde sikkert være ganske urigtigt; det var allerede et ikke ubetydeligt Beløb, der paa dette Budget medgik til Renter og Afdrag paa Laan. Naar der var anket over, at Kommunens Bygninger i Reglen blev for dyre, skulde han gøre opmærksom paa, at Skoleudvalget for sine Byggeforetagenders Vedkommende i hvert Tilfælde havde holdt sig indenfor Overslagssummerne. Han skulde derimod villig indrømme, at det var meget beklageligt, at Arkitekterne ved det ny Thing- og Arresthus havde taget saa meget fejl i deres Beregninger, at dette formentlig vilde blive dobbelt saa dyrt som paaregnet. - At W. C.

Systemet vilde blive indført almindeligt saa hurtigt som omtalt, troede han for sit Vedkommende ikke paa; der var mange andre Foretagender, der var mere paatrængende nødvendige, saaledes Opførelse af et nyt Epidemihus, en ny Skole o. s. v., saaledes at den

først nævnte Plan sikkert vilde komme til at vente noget.

Købet af Marselisborggodset var en særdeles god og fornuftig Foranstaltning, for hvilken man maatte være det daværende Byraad taknemlig. Man vilde derude efterhaanden faa en køn By med jævne og brede Gader, noget der havde sin Indflydelse paa Befolkningen i det hele. De Bekostninger, der var anvendt paa Marselisborgkvarteret, var i Virkeligheden ikke saa overvældende; naar man fik solgt Grundene ved de allerede nu afstukne Gader, vilde det hele være betalt. Ved den for Tiden stedfindende Afgravning af Terrænet derude bevirkedes ganske vist en Nedgang i Indtægten af Marselisborg, men man maatte erindre, at denne Afgravning var til Gavn for Kommunen paa andre Maader. At tilføre de afgravede Arealer Muldjord vilde blive en temmelig kostbar Foranstaltning, derimod kunde man for at forhindre Sandflugt udlægge de dertil egnede Arealer til Frihaver. Han vilde i Modsætning til flere andre Talere fraraade at lade Sagførerne i Byen faa noget med Salget af Kommunens Grunde at gøre. Køberne vilde sikkert helst henvende sig paa Byraadskontoret, hvor de i Ro og Mag kunde gøre sig bekendt med Betingelserne for Købet, Planerne over Grundene o. s. v.

Stigningen paa Skolebudgettet var i Virkeligheden ikke særlig stor i Forhold til Byens Udvikling. For sit vedkommende kunde han godt have tænkt sig at gaa med til en Forbedring af Lærernes Lønninger, forsaavidt de vare fremkomne med et Forslag, hvorom man kunde enes, og navnlig havde foreslaaet de laveste Lønninger forhøjede, medens Forhøjelsen nu nærmest var tænkt at komme de højestlønnede til Gode. Det var i og for sig ikke umuligt, at Undervisningsmaaden paa enkelte Punkter kunde være heldigere, og at der maaske fandtes enkelte ældre Lærerkrafter, man kunde ønske at være af med, men Forholdet var dette, at Lærerne kunde virke, indtil de var 70 Aar, og før de havde naaet denne Alder, kunde man kun vanskeligt faa dem afskediget, naar ikke særlige Forhold gjorde sig gældende. Det skulde imidlertid glæde ham, om Aldersgrænsen for dem kunde nedsættes til f. Eks. 65 Aar.

Til Slutning skulde han endnu tilføje, at han ikke troede, at der var nogen Grund til at se særlig sort paa Fremtiden. Han tvivlede ikke om, at der var en saadan Udviklingskraft i Byen, at den vilde vide at komme over Vanskelighederne, han var ikke uden Haab om, at det skulde vise sig, at Skatteevnen var steget i Forhold til de voksende Udgifter.

Jul. Andersen erindrede om, at da der for nogen Tid siden anlagdes en Cyclesti langs Kystvejens østre Side, blev det antydet, at der samtidig skulde foretages en Forandring ved

samme Vejs vestre Side og ligeledes ved det lille Anlæg ud for Mejlborg. Da det nu imidlertid lod til, at denne sidstnævnte Forandring ikke vilde blive foretaget, maatte Hegnet om det ommeldte Anlæg istandsættes, hvortil det blev nødvendigt at optage et Beløb paa Budgettet. - Til Lottrup skulde han sige, at han som Afholdsmand ingenlunde delte Afholdsbladets Anskuelse, og Afholdsorganisationerne som saadanne havde ikke noget med dette at gøre. Naar der var talt om de sidste Aars dyre Byggeforetagender, skulde han gerne indrømme, at Pavillonen i "Vennelyst" var meget uheldig; dens Opførelse vilde stadig svie til Kommunen. - Som Medlem af Værgeraadet i nordre Kreds maatte han meget beklage, at Forholdene for Tiden var saaledes, at man i Virkeligheden ikke kunde efterkomme de Krav, som Loven om Tilsynet med forsømte Børn stillede. Der maatte fra Raadenes Side virkes kraftigt til Oprettelsen af de nødvendige Børnehjem.

Mikael Johansen bemærkede, at det jo kunde lyde meget kønt, naar der taltes om, at det var de lavest lønnede Lærere, man først og fremmest vilde hjælpe, men man maatte dog erindre, at Lærerne paa de laveste Lønninger var ganske unge og ugifte, saaledes at Trangen til en Lønforbedring i Virkeligheden ikke var saa stor for deres Vedkommende, som for de ældre Lærere, der for største Delen var Familieforsørgere. Til Schourup skulde han kun sige, at det kunde være meget godt at gaa frem med smaa Skridt, men man burde dog se til, at Skridtene ikke blev alt for smaa. Han vilde takke Budgetudvalget for Forhøjelsen af Arrestforvarerens Løn, der sikkert var meget velfortjent; kun forekom det ham noget smaaligt, at man kun havde forhøjet den for et halvt Aar, fra det Tidspunkt da det ny Thing- og Arresthus skulde tages i Brug. De af Sabroe omtalte Haandgerningslærere var ikke for nylig blevne ansatte, men fast ansatte, og han skulde iøvrigt hævde, at de havde gjort et særdeles godt Arbejde i Skolevæsnets Tjeneste. Skoleudvalget fulgte iøvrigt det Princip kun at antage eksaminerede Lærere.

I Anledning af et Avertissement, der i den senere Tid alene havde været indrykket i "Demokraten"

, med Opfordring til de Alderdomsunderstøttede om at henvende sig til Formanden for vedkommende Udvalg, Sabroe, vilde han gerne forespørge denne, om det var rigtigt - som det var blevet ham fortalt - at Meningen med dette Avertissement var at give de Understøttede Lejlighed til at hente en Gave, og om denne Gave var noget, der ydedes dem privat af Formanden eller af Kommunens Midler. Det var ham ikke bekendt, at Raadet havde bevilget de Understøttede et saadant ekstra Tilskud.

Nørgaard vilde tage nogen Afstand fra den Lovtale, der af Sabroe var holdt for det nuværende Byraad. Manskuldejo idethele taget ikke rose sig selv alt for meget, og navnlig var Tidspunktet hertil ikke indenu, hvor man var nødt til at ligne et saa stort Beløb paa Byens Befolkning, selv om man ikke i og for sig kunde lægge Skylden for de stigende Udgifter paa Raadet, idet disse væsentlig skyldtes de senere Aars Lovgivning. Særlig at fremhæve det nuværende Byraad paa det tidligere Byraads Bekostning, var der heller ingen Grund til; det gamle Byraad havde maaske som ethvert andet begaaet sine Fejl, men hele den store Udvikling af Byen var dog foregaaet under det. Hanskulde saaledes blot erindre om, at i dets Periode var Marselisborggodset blevet købt, det ny Kommunehospital blevet opført o. s. v., ligesom Tanken om et Alderdomsasyll i Virkeligheden var opstaaet paa denne Tid.

Naar man ønskede et Børnehjem og fremhævede Betydningen af det stærkt, forekom det ham at være noget inkonsekvent, at man samtidig foreslog at tage Bevillingen paa 700 Kr. fra Plejehjemsforeningen, der netop havde oprettet et Optagelseshjem og udrettet et stort Arbejde ved Tilsynet med Plejebørn. At man vilde stryge Bevillingen af den Grund, at Plejehjemsforeningen maaske endnu havde en mindre Kapital i Behold, viste at man manglede Forstaaelse af Foreningens væsentligste Opgave. Dens Hovedopgave var at anbringe Børn i Plejehjem, men en saadan Opgave kunde enhver indse rakte over flere Aar og udkrævede nogen Kapital. Den tilsvarende Forening i København raadede da ogsaa over ganske andre Midler, end Foreningen her. Vuggestuerne var ganske vist et Foretagende, der havde hans Sympati, men det var dog et Spørgsmaal, om de kunde sammenstilles med Plejehjemsforeningen, idet de kun kunde modtage et ret begrænset Antal Børn. At tage fra den ene Institution og give til den anden var ganske urimeligt.

Da der var forespurgt, hvorvidt der vilde blive tilført Muldjord paa de afgravede Arealer ved Marselisborg, skulde han oplyse, at dette efter Ingeniørens Beregning vilde blive altfor kostbart. Til Filtenborg skulde han sige, at han ikke var tilbøjelig til at give denne Medhold i, at det til et Ur i Domkirken medgaaede Beløb af 11,000 Kr. kunde og burde afholdes af Kommunens Laan.

Sabroe skulde i Anledning af den til ham rettede Forespørgsel fra Mikael Johansen ikke undlade at oplyse, at det ingenlunde var noget nyt, at der paa denne Tid af Aaret blev ydet de Alderdomsunderstøttede et ekstra Tilskud til Brændsel o. lign. Enhver, der henvendte sig til Udvalget om saadan Hjælp, fik den, men da en Del ikke vidste, at de kunde faa saadan Hjælp, og det formentlig var urimeligt, at de Understøttede skulde tigge sig frem nu ved

Juletid, havde han anset det for formaalstjenligt at henlede deres Opmærksomhed paa, at de kunde faa ekstra Hjælp. Denne Fremgangsmaade var, - hvad Mikael Johansen aabenbart ikke vidste, - forlængst godkendt gennem Praxis.

Hans Bemærkninger om Lærerinderne sigtede nærmest til de ældre ugifte Lærerinder, der aabenbart ikke havde haft godt af at leve i Cølibat, og som Udvalget burde betyde, at de helst burde trække sig tilbage. De gifte Lærerinder ansaa han derimod for at være meget vel skikkede til at undervise Børnene. - Han skulde yderligere henlede Skoleudvalgets Opmærksomhed paa, at det, naar man fik Statstilskud til Børnebibliotekerne, sørgede for, at Bestyrelsen for disse sammensattes i Overensstemmelse med Ministeriets Cirkulære.

Han var stadig overbevist om, at man ved at anskaffe Cykler til Politibetjentene og forsyne dem med Telefon vilde kunne undvære den megen Patrouillering, ligesom han var sikker paa, at der kunde installeres en Vagtstation i det ny Thing- og Arresthus uden at forøge den nuværende Politistyrke.

Overfor Johan Pedersens Sammenligning mellem Aarhus og Odense skulde han bemærke, at sidstnævnte By jo hverken havde Gasværk, Elektricitetsværk, Slagtehus, Alderdomsasyll eller noget Marselisborg. Man kunde saaledes ikke uden videre drage Sammenligninger mellem disse Byer i den nævnte Henseende.

Thomsen gjorde gældende, at Indtægten af Vandværket paa det foreliggende Budget omtrent var den samme som sædvanlig. Efter hans Opfattelse var Idealet det, at Kommunens Beboere ikke skulde give mere for Vandet, end det i Virkeligheden kostede Kommunen. Indførelse af Vandmaalere gjorde ikke nogen væsentlig Forandring i Indtægten. - Hvad Spørgsmaalet om en Dampsprøjte angik, skønnede han ikke rettere, end at man foreløbig burde vente med at anskaffe en saadan; Vandværket kunde nok føde en saadan Sprøjte, men Rørenes Dimension var for lille, saaledes at der ikke kunde tilføres den Vand hurtigt nok. - At Slagtehuset skulde være bygget for stort og for dyrt, kunde han ikke rigtigt tænke sig, da man gentagne Gange havde maattet udvide det. - Ogsaa han beklagede den fra Sabroe fremkomne Kritik af Lærerinder ved Aarhus Skolevæsen. Der var ingen Grund til en saadan Omtale af disse, der saavel som Lærerne stod fuldt ud paa Højde med Lærerkrafterne andetsteds. Han for sit Vedkommende vilde gerne være med til at støtte en Indstilling om nogen Forhøjelse af Lærernes Lønninger. - Da det formentlig var sidste Gang, han ved en Budgetbehandling havde Ordet her i Raadet, vilde han benytte Lejligheden til at lægge et godt Ord ind for Gennemførelsen af W. C. Systemet for den indre

Bydels Vedkommende. Han haabede, at denne Bydels retfærdige Krav paa i denne Henseende at blive ligestillet med de nyere Bydele meget snart maatte blive fyldestgjort.

Politimesteren maatte fastholde, at det ikke var muligt at etablere en ny Vagtstation uden den ønskede Forøgelse af Styrken. Naar der var talt saa meget om den omfattende Patrouillering, vilde han dertil sige, at kun ved Havnen, Søndergade, Rymsgade og lignende Steder var Distrikterne smaa, hvorimod de i de ydre Bydele vare meget store.

Patrouilleringen kunde næppe indskrænkes; saa vidt han erindrede, var det iøvrig Sabroe selv der for kort Tid siden i Byraadet havde besværet sig over, at visse Uordener paa Gaden tollereredes af Politiet. Iøvrigt maatte han gøre opmærksom paa, at Betjentene ikke udelukkende beskæftigede sig med Patrouillering, men ogsaa med Foretagelse af Undersøgelser m. m.; deres Tjeneste var vel anstrængende, men ingenlunde sløvende, naar den udførtes med Interesse. - Efter de fremkomne Opfordringer skulde han gerne interessere sig for, at Fredagstiggeriet saa vidt muligt forhindredes.

J. O. Petersen vilde i Anledning af Schourups Udtalelse om Kommunens Byggeforetagender forvare sig mod, at man ude i Byen fik det Indtryk, at Raadet ødslede med Kommunens Penge, hvilket paa ingen Maade var Tilfældet. Naar Kommunen opførte en Bygning, byggedes der ganske vist godt, men det var ogsaa nødvendigt, naar den skulde holde sig i Tidens Løb; paa selve Udsmykningen anvendtes derimod ikke store Beløb. Det forbavsede ham iøvrigt at høre, at Nørrebro Skole var dyr, han havde lige til nu troet, at den havde været billig. - Det vilde være meget ønskeligt, om man kunde blive af med Tiggeriet i Gaderne. Han beklagede meget, at Budgettet var saa stærkt spændt, at man havde ment at burde stryge forskellige foresiaaede Bevillinger. Han vilde i denne Forbindelse lægge et godt Ord ind for, at man tog under Overvejelse at imødekomme Lærerne noget.

Der kom ganske vist om Vinteren Andragender fra de Alderdomsunderstøttede om ekstra Tilskud til Brændsel m. m., men disse Andragender plejede at blive behandlere i Udvalget og Byraadet. Den omtalte Avertering om Henvendelse til Udvalgets Formand var noget, der var sket uden, at de øvrige Medlemmer af Udvalget havde haft noget Kendskab hertil.

Filtensborg skulde ikke yderligere imødegaa de mod Slagtehusudvalget rettede Angreb, da der ikke var fremkommet noget nyt udover, hvad Udvalget havde besvaret. - De i Budgetudkastet optagne Oplysninger om Marselisborg gav en bedre Oversigt over Indtægterne og Udgifterne denne Konto vedrørende end tidligere; det forekom ham, at man

i det hele taget maatte sige, at Købet af Marselisborg havde været en god Forretning for Kommunen.

Samuelson havde i sin Tid i Brandkommissionen foreslaaet at forhandle med Brandmandskabet om, hvilken Ordning det vilde foretrække, og han vilde finde det rigtigst, at man inden 2. Behandling indhentede Oplysning i saa Henseende.

Mikael Johansen misundte ingenlunde de Alderdomsunderstøttede de Understøttelser, de kunde faa; det var kun den Maade, hvorpaa de omtalte ekstra Tilskud tildeltes dem, der var faldet ham noget for Brystet.

Nørgaard var ganske vist ogsaa blevet noget forundret ved de af Sabroe givne Oplysninger om den i den ommeldte Henseende anvendte Forretningsgang. For saa vidt det drejede sig om større Beløb, maatte han bestemt holde paa, at disse kun uddeltes efter Byraadets Beslutning.

Laursen befrygtede, at de mange udkastede Forslag til Forbedring af Undervisningsmaaden, som jo maaske kunde tage sig meget godt ud i Øjeblikket, vanskelig kunde indpasses i den paagældende Skoleplan. Naar Sabroe atter var kommen ind paa en ret nærgaaende Kritik af en Del af Lærerstandens her i Byen, maatte Taleren igen nedlægge en bestemt Protest herimod. Den nævnte Talers Omtale af en hel Stand var efter hans Mening mindre passende her i Raadet, og den var i Virkeligheden ganske usandfærdig, idet man ingenlunde i al Almindelighed kunde sige, at de ugifte Lærereinde vare mindre skikkede til deres Arbejde end de gifte. At man tillod sig at omtale Lærereinderne paa den nævnte Maade, kom maaske af, at Kvinderne ikke endnu havde Valgret.

Johan Pedersen fandt trods Sabroes Bemærkninger, at hans Sammenligning mellem Aarhus og Odense var fuldt ud berettiget. Havde Aarhus ikke haft sit Gas- og Elektricitetsværk, havde man rimeligvis nu været oppe paa en Skat af 10 á 11 %.

Sabroe skønnede ikke rettere, end at man burde gøre alt, hvad man kunde for at gøre de Alderdomsunderstøttede opmærksom paa, at de ved Henvendelse derom kunde faa ekstra Tilskud, naar det behøvedes. Meningen var jo dog ikke, at disse Mennesker skulde være nødt til at henvende sig til Private eller Komiteer for Indsamlinger for at faa det nødvendige til Livets Ophold og navnlig ikke i denne Tid. Naar han havde anmodet de Understøttede om at henvende sig til ham, kom det af, at han gik ud fra, at det havde Betydning, at man

saa meget som muligt fik personligt Kendskab til disse Mennesker og deres Forhold.

Det foreliggende Overslag gik til 2. Behandling.

Uddrag fra byrådsmødet den 11. januar 1906 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 235-1905)

Til 2. Behandling forelaa Forslag til Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter for 1906-07.

Formanden meddelte, at der efter 1. Behandling af Budgettet fra Kommunens kritiske Revisorer var fremkommet Henstilling om at frigøre det Beløb af 50,000 Kr., der efter Forslag af Udvalget for Gas og Elektricitetsværket af Gasværkets Overskud i 1904-05 var henlagt til et Reguleringsfond, og anvende det til Formindskelse af den Sum, der skulde lignedes paa Formue og Lejlighed for 1906-07. Forinden man gik over til at underkaste Budgettet 2. Behandling, vilde Taleren forelægge Raadet det nævnte Forslag, som man formentlig først burde tage Stilling til. Budgetudvalgets Flertal havde ikke ment at kunne tilraade at følge Revisorernes Henstilling, navnlig under Hensyn til det af Gasværkudvalget i sin Tid fremhævede, at det kunde være heldigt at have et saadant Fond til at modvirke en eventuel Stigning af Kulpriserne, saaledes at man ikke af den Grund behøvede at forhøje Gaspriserne, ligesom Fondet ogsaa kunde have Betydning i anden Retning, idet Amortisationen af Værket og Maskinerne foregik meget langsomt.

Johan Pedersen havde i Budgetudvalget forbeholdt sig sit Standpunkt, da han, forsaavidt der iøvrigt var nogen Stemning herfor i Raadet, godt kunde gaa med til det foreliggende Forslag, hvis Vedtagelse mulig kunde bevirke, at Skatten gik $\frac{1}{2}$ % ned.

Thomsen kunde ikke se, at der kunde være nogen Fare ved at anvende de 50,000 Kr. som foreslaaet; det var jo noget som ogsaa en privat Mand maatte gøre, at man i daarlige Tider maatte tage op af den opsparede Kapital for at komme over disse. Hvis man virkelig her i Byen i det kommende Aar skulde betale 9 eller $9\frac{1}{2}$ % i Skat, blev Følgen let den, at en Del Skatteydere flyttede herfra. Han var som den forrige Taler stemt for at følge Revisorernes Forslag.

Schourup havde egentlig været af den Mening, at Spørgsmaalet om Henlæggelsen af de

50.000 Kr. til et Reservefond var afgjort. Da det jo nu lod til, at man atter skulde drøfte denne Sag, skulde han ganske kort minde om dens Forhistorie. I 1904 byggedes der ved Gasværket et nyt Retorthus, da man ved Sammenligning med andre Værker, var blevet klar over, at der maatte kunne indvindes større Udbytte af Værket her. Skønt man var forberedt paa, at denne Foranstaltning vilde betyde en Gevinst, blev Forventningerne i saa Henseende overtrufne, saaledes at Indtægten blev 80,000 Kr. større end anslaaet. Da man i mange Aar havde ønsket et Fond til Imødegaaelse af pludselig stigende Kulpriser og deraf følgende stigende Gaspriser noget man havde set, kunde ske fremsatte Udvalget Forslag om at henlægge et Beløb af 50,000 Kr. i dette Øjemed; der blev jo endda et Overskud af

30.000 Kr. tilbage. Endvidere var det jo ikke udelukket, at der ved en eller anden Lejlighed kunde blive Brug for et større Beløb til Værket, og i saa Tilfælde vilde der næppe kunne siges noget til, at man saa anvendte det opsparede Beløb. Af Laanet af 1899 var der saaledes afsat et Beløb af

100,000 Kr. til Opførelse af et Alderdomsasyll, men da det i 1900 viste sig nødvendigt at foretage en Udvidelse af Hovedledningen fra Gasværket til Byen, hvortil man intet havde, tog man det hertil nødvendige Beløb, 50,000 Kr., af de nævnte 100,000 Kr., medens Resten af dem anvendtes til en Slagtehal for Svin. Naar Revisorerne syntes at mene, at Priserne paa Kul og Cokes stod saaledes i Forhold til hinanden, at de højere Kulpriser kunde afbalanceres ved den højere Pris, Gasværket kunde faa for Cokes, beroede dette paa en Fejltagelse; Cokespriserne kunde nemlig aldeles ikke holde Skridt med Kulpriserne, idet der for Tiden i Virkeligheden var Overproduktion af Cokes. Uagtet der anvendtes en Del Cokes ved Vandgasværket og Elektricitetsværket, havde man i Aar maattet sætte Prisen for Cokes ned med 5 Øre pr. Centner. Han maatte absolut fraraade, at man anvendte det omtalte Beløb, som af Revisorerne foreslaaet.

Johan Pedersen paapegede, at naar man nu paaberaabte sig den tidligere stedfundne Forhøjelse af Kulpriserne og deraf fulgte Forhøjelse af Gaspriserne, maatte man ikke glemme, at det var Forbrugerne, der i sin Tid havde maattet betale de højere Gaspriser, og derfor havde Krav paa, at det nu indvundne Overskud til Gengæld kom dem til Gode. Det lod jo nu imidlertid til, at Udvalgets Formand havde forladt sit oprindelige Standpunkt, og ønskede Reservefondet til senere paakommende Arbejder og Anskaffelser Værket vedrørende. Af denne Grund at danne et Reservefond, var der næppe nogen Anledning til;

et saadant burde i hvert Tilfælde dannes i de fede Aar og ikke i et daarligt. Yderligere maatte man erindre, at Byens Borgere efter det foreliggende Overslag forrentede og afdrog Nybygninger og Udvidelser med i det hele ca. 700,000 Kr.

Filtenborg var i sin Tid en Modstander af Oprettelsen af det nu omhandlede Fond, som han ansaa for overflødig; man skulde i det hele vogte sig for at komme ind paa et "Skuffesystem" ved den kommunale Drift. Naar han ikke kunde gaa med til at anvende Beløbet til Lettelse af Skattebyrden i det kommende Aar, skyldtes dette dels, at han befrygtede, at det vilde hævn sig næste Aar, da man saa blev nødt til at forhøje Skatteprocenten saa meget mere, dels fordi man burde beholde Beløbet som en Del af Kommunens Driftskapital, der langt fra var stor nok.

Schourup havde ingenlunde forladt sit tidligere Standpunkt; den principale Grund til hans Ønske om et Reservefond var nu som før, at man burde kunne møde en Stigning af Kulpriserne uden at behøve at sætte Gaspriserne op. Noget andet var, at det var noget ganske ekseptionelt, at man her havde et Gas og Elektricitetsværk, uden at man henlagde nogetsomhelst til et Fornylsesfond ; et saadant havde man saavel i København som i Horsens og Kolding.

Johan Pedersen saa ikke rettere, end at den foregaaende Taler i hvert Tilfælde havde lagt sig et nyt Standpunkt til foruden sit gamle. Han kunde stadig ikke se nogen Grund til ikke at bruge det nævnte Beløb til at skaffe nogen Skattelettelse ; man havde i og for sig ikke Lov til at udskrive et større Beløb i Skat, end man havde Brug for.

Laursen turde ikke benægte Muligheden af, at man ved den høje Skatteprocent kunde jage en Del Skatteydere bort fra Byen, og der kunde nok være Anledning til at overveje, om man ikke burde anvende det oftnævnte Beløb til Skattelettelse, forudsat at Kommunen iøvrigt havde tilstrækkelig Driftskapital.

Nørgaard fremhævede, at det netop skortede Kommunen i høj Grad paa Driftskapital; det vilde næppe heller være rigtigt at give sig til at tage op af sin Kapital, hvorved man kun udsatte sig for en endnu større Stigning af Skatten næste Aar.

Det foreliggende Forslag forkastedes.

De enkelte Konti paa Budgettet blev derefter gennemgaaet af Formanden.

Til Forslaget var fremsat nedennævnte Ændringsforslag.

Ad Konto IV 3 a. Af Lottrup var foreslaaet, at der optoges et Beløb af 100 Kr. til Sognepræsten.

Formanden bemærkede, at Budgetudvalgets Flertal ikke vilde modsætte sig, at Beløbet bevilgedes, forsaavidt Alderdomsunderstøttelsesudvalget ønskede det. Han skulde i denne Forbindelse oplyse, at Forslagsstilleren ligeledes havde foreslaaet optaget et Beløb af 100 Kr. paa Medicinalvæsnets Budget til Sognepræsten for hans Virksomhed paa Kommuneskolehuset. Denne Bevilling modsatte dog Sygehusudvalget sig, idet man var bange for, at man ved at yde Præsten Løn, ligesom gav ham Ret til at aflægge de Syge Besøg, hvilket man var noget betænkelig ved.

Jacob Jensen erindrede om, at man i sin Tid, da Sognepræsten ved Sct. Johannes Kirke blev ansat, havde tilbudt at ordne Lønforholdene for Præsterne i det hele saaledes, at ogsaa han kunde oppebære et passende Vederlag for sit Arbejde. Den foreslaaede Ordning vilde de øvrige Præster imidlertid ikke gaa ind paa, og han kunde nu takke sine Kaldsfæller derfor, hvis hans Indtægter ikke var saaledes, at han kunde leve af dem. Der var sikkert ikke nogen Anledning for Kommunen til at bevilge ham det foreslaaede Beløb.

Lottrup hævdede, at den paagældende Præst havde meget Arbejde paa Grund af Alderdomsasylets Beliggenhed i hans Sogn, idet han bl. a. maatte foretage alle Begravelserne deroppe fra uden Vederlag. Det havde ogsaa vist sig, at hans Andel i Højtidsofferet m. m. var betydelig mindre end oprindelig beregnet. Det foreslaaede Beløb var meget ringe i Forhold til hans Arbejde for de Alderdomsunderstøttede; skulde det vise sig, at hans Indtægter steg, kunde man jo lade Beløbet falde bort. At der ydedes en Præst et saadant personligt Tillæg var jo heller ikke noget nyt; da Sct. Pauls Sogn oprettedes, fik Sognepræsten der saa saaledes et Tilskud af 200 Kr. i 3 Aar.

Sabroe troede, at Sognepræsten i Sct. Johannes Sogn i Virkeligheden helst havde set, at det foreliggende Forslag ikke var kommet frem. Han var overbevist om, at Præsten betragtede sin Gerning paa Alderdomsasylet som noget, hvorfor han ikke ønskede Vederlag, ligesaalidt som de mange andre, der paa forskellig Vis gjorde sit til at bringe de gamle Opmuntring, ønskede eller ventede noget Honorar herfor. Udvalget syntes i hvert Tilfælde ikke om Forslaget. Noget andet var, om der kunde tillægges ham et Vederlag for Begravelserne fra de Gamles Hjem; dette Spørgsmaal havde tidligere været fremme, og saavidt han erindrede havde Pastor Laursen den Gang udtalt, at der nok mellem Byens Præster kunde træffes en Ordning med Hensyn til disse Begravelser.

Laursen havde ikke udtalt noget bestemt i den af den foregaaende Taler nævnte Henseende, men kun antydet, at det efter hans Mening vilde være rimeligt, at Begravelserne fra de Gamles Hjem fordeltes mellem Byens Præster. Han kunde i og for sig godt stemme for det af Lottrup stillede Forslag.

Forslaget forkastedes.

Ad Konto V 1. Af Skoleudvalget var stillet et saalydende Ændringsforslag:

"De fast ansatte Læreres Lønningsskala foreslaaes fastsat saaledes med Ministeriets Approbation :Nuværende:

0- 2 Aar 1000(1000)

2- 5"1200(1100)

5- 8"1600(1600)

8-10"1800(1600)

10-15"1900(1900)

15-20"2200(2000)

20-25"2500(2400)

Over 25"2700(2700)

Og de fast ansatte Lærerinders Lønningsskala foreslaaes saaledes affattet:

0- 2 Aar 800(800)

2- 5"960(900)

5- 8"1060(1060)

8-10"1200(1060)

10 15"1320(1320)

15-20"1400(1350)

20-25"1600(1500)

Over 25"1800(1800)

Formanden udtalte, at Budgetudvalget ikke havde ment at kunne tilraade at stemme for det

nævnte Forslag; man vilde i og for sig gerne komme Lærerne i Møde, men da Budgettet i forvejen var saa stærkt spændt havde man ikke anset det for rigtigt yderligere at belaste dette.

Laursen beklagede, at Budgetudvalget havde stillet sig afvisende til Forslaget, der kun vilde betyde en Merudgift for Kommunen af 6300 Kr. Udvalgets 3 Medlemmer vare enige om det foreliggende Forslag, saa han vilde haabe, at Raadets Medlemmer vilde slutte sig til det. . Det var jo en Kendsgerning, at Lærerstandens var bleven ramt haardt og stærkt af den stigende Skat, og at det i de senere Aar var blevet betydelig dyrere at leve, saaledes at Lønnen, der blev fastsat i 1900, nu ikke havde den Værdi, der var den daværende Forudsætning. Ved at vedtage Forslaget ramte man sikkert det rette saavel i human Henseende som i økonomisk Henseende. Man maatte erindre, at der fra Lærernes Side var stillet endnu større Fordringer, og dersom man ikke nu indrømmede dem den af Udvalget foreslaaede Begunstigelse, kunde man være sikker paa, at de meget hurtig igen vilde fremkomme med deres Krav, medens man i modsat Tilfælde kunde gaa ud fra, at Lønspørgsmaalet for Lærernes Vedkommende var afgjort foreløbig.

Mikael Johansen var kun modstræbende gaaet med til det nu foreliggende Forslag, idet han gerne havde set, at man i noget større Omfang havde imødekommet Lærernes Ønske. Han vilde paa det varmeste anbefale, at man i hvert Tilfælde ydede Lærerne den nu foreslaaede Lønforhøjelse under Hensyn til den betydningsfulde Gerning, de udførte i Kommunens Tjeneste.

Thomsen glædede sig over, at Skoleudvalgets Medlemmer var enedes om et Forslag, hvorved man dog noget kunde imødekomme Lærerne. Han skulde anbefale, at man fulgte Skoleudvalget.

Ændringsforslaget vedtoges.

Ad Konto V 3. Andragende fra Skolebestyrer Gudme om Tilskud til Marselisborg Kostskole og lærde Skole.

F o r manden oplyste, at Budgetudvalget af Hensyn til Konsekvenserne ikke havde kunnet tilraade at komme ind paa at yde de lærde Skoler noget Tilskud. For saa vidt den ommeldte Skole ogsaa var Realskole, maatte den formentlig ligesom de øvrige private Skoler her Byen kunne faa Tilskud, naar der fremkom Andragende herom.

Laursen kunde, for saa vidt Realskolen derude angik, godt være med til at anbefale at yde

den Tilskud ; den lærde Skole var der saa meget mindre Grund til at yde Tilskud, som den jo allerede oppebar Statstilskud.

Jacob Jensen nærede den Anskuelse, at der allerede var ydet den ommeldte Skole saa megen Understøttelse fra Kommunens Side, at der ikke var Grund til at støtte den yderligere.

Andragendet kunde ikke bevilges.

Åd Konto VI. Fra Sabroe forelaa Forslag om, at denne Konto maatte blive nedsat med Udgift til en Overbetjent og 2 Betjente, der er foreslaaet ansatte fra 1/10 1906.

Nedsættelsen vil andrage for Konto VI 1 a 1 1825 Kr. og for Konto VI 1 a 3700 Kr.

Sabroe ønskede gerne saa mange smaa Stationer som mulig oprettede rundt omkring i Byen, men han var overbevist om, at det nok vilde lykkes Politimesteren og Politiassistenten med den Stab af gennemgaaende særdeles dygtige og samvittighedsfulde Betjente, der stod til deres Raadighed, at løse den dem stillede Opgave, uden at Styrken forøgedes, som af Politimesteren foreslaaet. Han delte ingenlunde Politimesterens Opfattelse, at Betjentenes Antal burde stige i Forhold til Befolkningen; med den stigende Oplysning og bedre Tone blandt Befolkningen behøvedes der sikkert ikke saa mange Betjente til den daglige Patrouillering.

Politimesteren maatte paa det bestemteste hævde, at dersom man skulde have en Vagtstation i det ny Thing og Arresthus, vilde det være ganske nødvendigt at faa Styrken forøget med en Overbetjent og to Betjente, uden hvilke den overhovedet ikke kunde besættes. Naar der var talt saa meget om den overdrevne Patrouillering, skulde han oplyse, at der her i Byen om Dagen patrouillerede i det hele 11 Betjente og om Natten 21 Betjente, hvilket dog næppe kunde siges at være for meget, naar man tog Hensyn til Byens betydelige Udstrækning. Taleren var overbevist om, at Indskrækning i eller Ophør af Patrouilleringen sikkert vilde blive mødt med megen Utilfredshed af Byens Borgere. Han skulde endnu kun nævne, at de nu fungerende Betjente i det Hele kun havde 10 Søgnedage og 7 Helligdage fri om Aaret; det var meget nøjsomt af Betjentene, at de fandt sig heri. At Betjentenes Antal var steget noget i Aarenes Løb skyldtes væsentligt, at en Række af de i de senere Aar givne Love havde bebyrdet Underøvrighederne med en Masse Undersøgelser, saaledes! blandt andet den nylig givne Lov om Oprettelse af Værgeraad.

Jacob Jensen kunde give det foreliggende Ændringsforslag sin Tilslutning. Det var ganske

vist rimeligt, at der indrettedes en ny Vagtstation i det ny Thing og Arresthus, men dette kunde ogsaa ske uden Forøgelse af Styrken. Naar man i Stedet for som nu at lade Betjentene drive op og ned paa en kort Strækning lod dem raskere færdes paa en længere Rute, vilde dette være mere behageligt for Betjentene og vilde sikkert bevirke, at der kunde spares nogle Betjente til Patrouillering, idet de enkelte da kunde komme længere omkring.

Sabroe skulde i Anledning af Politimesterens Ytring om de Krav, der af de nyere Love blev stillet Politiet bl. a. af Loven om Værgeraad, som sin Mening udtale, at det vilde være heldigst, om Politiet saa lidt som muligt tog sig af de Sager, der sorterede under Værgeraadene. Det vilde sikkert ikke være i denne Løvs Aand, hvis Politiet blandedes for meget i disse Forhold, og ved en Henstilling fra Politimesteren i denne Henseende til Byraadet og herfra gennem Købstadforeningen til Lovgivningsmagten kunde det mulig opnaaes, at der stilledes lønnet Medhjælp iil Værgeraadenes Disposition.

Hvorledes Politimesteren vilde ordne sig uden de tre Betjente, var i og for sig ikke Forslagsstillerens Pligt at paavise, men der kunde naturligvis i saa Henseende gaaes forskellige Veje. Det man skulde have, var en fuldstændig Reformering af Politivæsenet, og navnlig skulde man bort fra den gamle Metode med den megen Patrouillering, der i Virkeligheden ikke havde nogen videre Betydning. Naar Betjentene i større Omfang forsynedes med Cykler og paa disse jævnlig passerede Gaderne, vilde man langt hyppigere end nu faa Betjentene at se, og Forbryderne vilde ikke som nu med Sikkerhed kunde udregne, hvor den patrouillerende Betjent til enhver Tid befandt sig i Distriktet. Man kunde ligeledes tænke sig, at man ved Ansættelse af Betjentene betingede sig, at disse skulde have Bopæl i bestemte Kvarterer i Byen, naar de saa forsynedes med Telefon, vilde man let og hurtigt kunde dirigere dem til et hvilket som helst Punkt i de paagældende Kvarterer.

Politimesteren fastholdt, at han ikke kunde se, hvorledes den omhandlede Station i Thing og Arresthuset skulde besættes, hvis man ikke vilde ansætte de omtalte 3 Betjente; det havde dog været Byraadets Mening, at der skulde være en Vagtstation i det ny Thinghus. Han skulde ikke nærmere komme ind paa de af Sabroe antydede Reformer af Polititjenesten i Almindelighed, noget der formentlig faldt uden for den foreliggende Sag; det kunde gerne være, at man i Fremtiden vilde gaa over til en Decentralisation af Politiets Administration, men det vilde sikkert blive meget dyrere, idet det vilde udkræve en Stab af Betjente med en betydelig større Uddannelse og med Krav paa en betydelig højere Løn. Til

Sabroe skulde han iøvrigt sige, at Telefonen allerede i meget vid Udstrækning benyttedes i Politiets Tjeneste, ligesom Taleren fra. det Øjeblik af, da han var bleven Politimester her i Byen, havde anstrængt sig for at faa saa mange Betjente som muligt forsynede med Cycler. At anvende Cycler ved den daglige Patrouillering vilde næppe være praktisk; derimod var Taleren tilbøjelig til at tro, at man vilde opnaa gode Resultater ved at benytte civilklædte Betjente til at patrouillere.

Jacob Jensen betonedede, at man vel i sin Tid havde vedtaget, at der skulde være en Vagtstation i det ny Thing og Arresthus, men man havde aldrig vedtaget, at der skulde ansættes 3 nye Betjente.

Mikael Johansen forekom det inkonsekvent ikke at bevilge Løn til 3 Betjente, naar man havde vedtaget den ommeldte Vagtstation, og den ikke kunde besættes uden disse. Efter det af Politimesteren oplyste, havde Betjentene mere end Arbejde nok, og han forstod ikke, at man vilde stille endnu større Krav til dem.

Sabroe kunde særdeles vel unde Betjentene større Frihed, men han var overbevist om, at de kunde faa det, naar der indførtes nye tidsvarende Reforme i deres Tjeneste.

Forslaget forkastedes.

Ad Konto VII a I. Den fra Politimesteren foreliggende Indstilling om, at Politibetjent Nr. 3 Rasmussen maa blive tildelt et ekstraordinært Lønningstillæg af 100 Kr. aarlig, tiltraadtes.

Det fra Politibetjent Nr. 6 Villumsen modtagne Andragende om et Lønningstillæg kunde ikke bevilges.

Ad Konto VII 4 a 1. Af Lottrup var stillet Forslag om, at denne Post forhøjes med 100 Kr. til Sognepræsten i Sct. Johannes Sogn.

Lottrup tog sit Forslag tilbage.

Ad Konto VIII 2 a 1. Fra Mikael Johansen og Magnus Nielsen forelaa Forslag om, at Beløbet 9000 Kr. til Brolægning af den chausserede Strækning i Knudrisgade maa udgaa af Budgettet, og at der maa blive opført 11,000 Kr. til Brolægning i samme Gade fra Nørrebrogade til Kaløgade.

Ad Konto VIII 2 a 3. Fra samme forelaa Forslag om, at Udgiften til Brolægning og Udvidelse af Skolegyde, 17,200 Kr., maa blive affholdt af Laan, og at der maa blive optaget 19,000 Kr. til Brolægning af Nørrealde mellem Ny Munkegade og Ny Grønnegade.

Magnus Nielsen fandt, at det vilde være rimeligt, at Beløbet til Brolægning af Skolegyde toges af Laan i Lighed med de til Udvidelsen tagne 40.000 Kr., da det ikke forekom ham, at denne Gades kostbare Omlægning burde belaste Brolægnings væsenets ordinære Budget. At anvende Beløbet til Brolægning af den nævnte Del af Nørreallé var saa meget naturligere, som Beboerne dér havde et rimeligt Krav paa at faa deres Gade og Kloakforhold regulerede, noget der saa at sige allerede var stillet dem i Udsigt, saaledes at de saavidt ham bekendt havde tegnet sig for at faa Gaden asfalteret i Lighed med den fuldførte Del af Nørreallé. Naar de havde foreslaaet at ombrolægge den brolagte Del af Knudrigsgade i Stedet for at brolægge den chausserede Del af denne, var Grunden hertil den, at den førstnævnte Del af Gaden, navnlig for Fortovenes Vedkommende, var daarligere end den sidstnævnte Del.

S. Pedersen vilde støtte det fremkomne Ændringsforslag. Den brolagte Del af Knudrigsgade var med sine runde Sten og skraa Fliser næsten ufarbar, tilmed var Kloakforholdene i Gaden meget daarlige. Den chausserede Del af Gaden var derimod ganske god og kunde nok vente til næste Aar. Plan for sin Del saa gerne, om man ogsaa kunde faa den nævnte Del af Nørrealle brolagt i Aar.

Samuelson kunde ligeledes tilraade, at tiltræde Ændringsforslaget. Brolægningen i Knudrigsgade var mer end tarvelig, og det var en daarlig Økonomi at udskyde Brolægningsarbejder Aar efter Aar. Det vilde sikkert være formaalistjænt ogsaa at faa Nørrealle brolagt, ogsaa af den Grund, at Renholdelsen af makadamiserede Gader kostede forholdsvis meget.

Lotrup vilde stille Forslag om at anvende det paa Budgettet opførte Beløb af 9000 Kr. til Ombrolægning af den brolagte Del af Knudrigsgade, saa langt det kunde strække til.

Jacob Jensen ansaa det for rettest at følge Budgetudvalgets Forslag, om hvilket der var opnaaet Enighed med Formanden for Brolægningsudvalget. Netop fordi det ikke var økonomisk at have makadamiserede Gader, havde man foreslaaet at begynde med at brolægge den chausserede Del af Knudrigsgade. Hvad Forholdene i Nørreallé angik, kunde han tænke sig, at man gav Beboerne Løfte om, at den ommeldte Del af Alléen skulde blive brolagt næste Aar. Naar der var foreslaaet at tage det til Brolægning af Skolegyde nødvendige Beløb af Laan, maatte han bestemt fraraade dette. Det vilde ikke være korrekt af Laan at tage Beløb til det mere forgængelige, som Brolægning maatte siges at være i Forhold til selve Udvidelsen.

Mikael Johansen anbefalede de foreliggende Ændringsforslag. Den makadamiserede Del af Knudrigsgade var i Sammenligning med den brolagte Del forholdsvis god, og havde navnlig gode Tjærebeton Fortov. Beboerne i Nørreallé havde nu saa mange Gange faaet Løfte om at faa denne Gade brolagt, at man ikke længere kunde holde dem hen, saa meget mere som Kloakforholdene vare meget daarlige i denne Gade.

Johan Pedersen havde netop med Henblik paa det ønskelige i at faa forskellige Brolægningsarbejder med stemt for at frigøre de tidligere i Mødet omtalte 50,000 Kr., der var henlagt som Reservefond for Gasværket. Da Byraadet imidlertid ikke havde villet gaa med hertil, og da Budgettet iøvrigt var saa stærkt spændt, maatte man sikkert lade de paagældende Arbejder hvile til næste Aar.

Nørgaard var i det væsentligste enig med Jacob Jensen i de af denne anstillede Betragtninger. Ogsaa han vilde fraraade at tage af Kommunens Laan til Brolægningsarbejder; men selv om man havde ønsket at tage det ommeldte Beløb af Laan, havde man i Virkeligheden af dette intet Beløb hertil. Budgettet var saa stærkt belastet, at der maatte spares paa de Punkter, hvor det overhovedet var muligt; man havde derfor ment, at burde foreslaa at reducere Brolægningsvæsenets Budget noget, men han skulde dog gøre opmærksom paa, at det ikke destomindre var ret betydelige Beløb, der var optaget til Brolægningsarbejder. At Grundejerne i Nørreallé særlig havde Krav paa at faa denne Gade asfalteret, kunde han ikke indrømme; Paradisgade f. Eks. og mange andre Gader trængte lige saa haardt til Ombrolægning, og Fredensgade havde maattet vente meget længe, inden den blev ombrolagt. - Naar man fortrinsvis havde foreslaaet at brolægge den chausserede Del af Knudrigsgade, hidrørte dette fra, at man ansaa det for mindre økonomisk at have makadamiserede Gader, men hvis denne Del af Gaden var saa god som af flere Talere fremhævet, kunde man maaske ogsaa i Aar spare Brolægningen af den.

Sabroe skulde, naar det fra forskellige Sider var blevet fremdraget, at Beboerne i Nørreallé havde Krav paa at faa denne Gade brolagt, gøre opmærksom paa, at den nederste Del af Fredensgade, skønt den trængte meget haardt til det, endnu ikke var bleven ombrolagt.

Magnus Nielsen maatte vedvarende paastaa, at det var en meget uheldig Økonomi at ville spare saa stærkt paa Brolægningsvæsenets Budget. Det var Besparelser, der utvivlsomt vilde hævne sig ad Aare. Han kunde ikke rigtig tro, at der virkelig ikke af Kommunens Laan skulde kunne tages det nødvendige Beløb til noget saa ekstraordinært, som Brolægningen

af Skolegyde i dette Tilfælde maatte siges at være.

Mikael Johansen skulde overfor Nørgaard gøre gældende, at ingen havde sagt, at den chausserede Del af Knudrisgade var god, selv om den maaske var noget bedre end den brolagte. Naar Fredensgade var blevet fremdraget, maatte han dertil sige, at denne Gade dog i hvert Tilfælde var brolagt og havde ordentlige Kloaker, hvad Nørreallé ikke havde.

Samtlige Ændringsforslag forkastedes.

Ad Konto VIII 5. Af Samuelson var foreslaaet, at der under denne Post optoges 8800 Kr. til en større Kloak i Ole Rømersgade.

Samuelson skulde i Tilslutning til sine Udtalelser under Budgettets første Behandling anbefale, at der i Overensstemmelse med Brolægningssudvalgets oprindelige Forslag optoges det nævnte Beløb til de ommeldte Kloaker. Kloakerne derude vare saa daarlige, at Kælderne selv under ringe Regnskyl stod under Vand. Det forekom ham, at Kommunen havde en uafviselig Pligt til at raade Bod paa denne Ulempe, der skyldtes Fejl ved selve Anlægget.

Forslaget forkastedes.

Ad Konto XII.

I) Fra Brandkommissionen forelaa følgende Forslag: "I Overensstemmelse med faldne Udtalelser under Konferencen med det ærede Udvalg om det kommende Aars Budget tillader Brandkommissionen sig herved at foreslaa, at Lønningerne for Brandmandskabet fra 1. April 1906 fastsættes saaledes:

Menige derunder ogsaa Kuske lønnes med 1000 Kr., stigende med 100 Kr. hvert 3die Aar indtil 1300 Kr.

Sprøjteførere med 1100 Kr. aarlig, stigende med 100 Kr. hvert 3die Aar indtil 1400 Kr., alt paa Betingelse af, at Mandskabet gør 48 Timers Tjeneste i Træk, og derefter har 24 Timer fri.

Kommissionen tillader sig endvidere at foreslaa, at den til Ansættelse den 1ste April foreslaaede Assistent lønnes med 1200 Kr. aarlig, stigende med 100 Kr. hvert 3die Aar indtil 1500 Kr.

Hvis dette Forslag vedtages af Byraadet, mener Kommissionen at kunne frafalde sit Forslag om Styrkens Forøgelse, forsaavidt angaar de to Menige, og vedlægges et i

Overensstemmelse med de her foreslaaede Lønninger affattet nyt Forslag til Lønningsregulativ i Stedet for det den 7. Juli d. A. fremsendte".

2) Af Samuelsen var stillet Forslag om at forøge det faste Mandskab med 2 Menige og optage Udgift til Beklædning af disse.

Samuelsen skulde opfordre Raadet til at følge hans Forslag om en Forøgelse af Brandmandskabet med 2 Mand, hvorefter Mandskabets Tjenestetid vilde vedblive at være den samme som nu. Økonomisk set vilde Forskellen mellem hans Forslag og det andet foreliggende Forslag kun beløbe sig til de 300 Kr., der medgik til Beklædning til de ommeldte 2 Mand, og han nærede ingen Tvivl om, at Mandskabet selv hellere vilde beholde den nuværende Ordning af Vagttjenesten, hvorefter de havde 24 Timers Vagt og derefter 24 Timer fri, end gaa over til en Ordning, hvorefter de skulde have 48 Timers Vagt og derefter 24 Timer fri, selv om de saa ogsaa skulde nøjes med den nuværende mindre Begyndelsesløn af 900 Kr. aarlig.

S. Pedersen delte ganske den foregaaende Talers Opfattelse af det omhandlede Forhold; ogsaa han havde talt med flere af Brandmandskabet og havde faaet det Indtryk, at dette helst vilde blive staaende ved den gamle Ordning af Tjenesten.

Politimesteren var ingenlunde blind for, at Mandskabet selv formentlig helst vilde beholde den nuværende Løn og Tjenestetid, men Kommissionen maatte jo ogsaa se paa Sagen fra Kommunens Standpunkt, og i saa Henseende ansaa han utvivlsomt Brandkommissionens Forslag for det, der i Længden vilde vise sig forstandigst. Efter Kommissionens Forslag fik man jo ubetinget mere Tjeneste for det Mandskabet ydede Honorar, og Spørgsmaalet var kun dette, om det var forsvarligt at paalægge Mandskabet denne øgede Tjeneste. Dette mente Brandkommissionen imidlertid, idet selve Tjenesten paa Stationen ikke i og for sig var anstrængende. Hvis man fulgte Brandkommissionens Forslag, troede han at turde sige, at det ikke i den nærmeste Fremtid vilde blive nødvendigt at forøge Styrken.

Samuelsen skønnede ikke bedre, end at det afgørende i dette Tilfælde, hvor Forslagene i økonomisk Henseende saa at sige stod ens, burde være Mandskabets Ønske, og dette vilde som tidligere fremhævet helst blive ved den gamle Ordning. Naar man ikke udtrykkelig havde rettet en Henvendelse til Mandskabet, var det ikke hans Skyld; han havde men forgæves opfordret Kommissionen hertil. Naar det af den foregaaende Taler var udtalt, at Tjenesten paa Stationen ikke var anstrængende, vilde Mandskabet næppe ubetinget slutte sig til denne Udtalelse, men rent bortset herfra var Forholdet dog dette, at efter den af

Brandkommissionen foreslaaede Ordning, vilde Brandsvendene i hvert Tilfælde være 2 Døgn borte fra deres Hjem, og kunde let komme til at være bundne til Stationen i 5 Døgn, hvis Sygdomstilfælde blandt Mandskabet nødvendiggjorte Ekstravagter; dette burde man ikke udsætte dem for.

Formanden havde forstaaet af Brandkommissionens Udtalelser til Budgetudvalget, at der efter Kommissionens Forslag kunde tilsikres Mandskabet fuld Frihed hvert 3die Døgn, medens Forholdet nu var dette, at det nok formelt hed sig, at der var Tjeneste i 24 Timer og Frihed i 24 Timer, men at Mandskabet i Virkeligheden maatte udføre forskellige Arbejder i dets Fritid. Da det altsaa syntes, som om Mandskabet efter Kommissionens Forslag fik mere Frihed, havde Udvalget kunnet gaa med til dette.

Vestesen vilde, forsaavidt Forholdet var dette - som af Samuelsen hævdede - at Mandskabet kunde risikere efter den ny Ordning at faa Vagt i 5 Døgn i Træk, være noget betænkelig ved at stemme for en saadan Ordning, som der jo ikke var Enighed om inden for Brandkommissionen. Da de 2 Forslag, hvad det pekuniære angik, var nogenlunde ligestillede, vilde han foreslaa, at man foreløbig kun bevilgede det nødvendige Beløb, og senere efter Forhandling med Brandkommissionen fastslog den endelige Ordning af Tjenesten.

Sabroe var noget bange for, at Mandskabet efter 48 Timers Vagttjeneste ikke vilde være saa frisk og oplagt til at tage fat i Tilfælde af, at der allarmedes til en Ildebrand, og da det saglige Hensyn burde være det afgørende, forekom det ham, at man hellere maatte bibeholde den nuværende Tjeneste Ordning.

Politimesteren skulde til Vestesen sige, at naar man i Stedet for nu at forlange Tjeneste hvert andet Døgn, krævede, at Mandskabet gjorde Tjeneste i 2 Døgn og saa havde fri det tredje, fik man 1/3 mere Tjeneste af Mandskabet, og Følgen heraf blev, at der skulde aldeles ekstraordinære Omstændigheder til, for at der skulde blive Tale om Ekstravagter. Mandskabet vilde med andre Ord være sikker paa at have hvert 3die Døgn fri, bortset fra, at der kunde allarmes til Ildebrand. Taleren nærede saa megen Tillid til Mandskabets Udholdenhed, at han ikke tvivlede om, at det selv efter 48 Timers Vagt kunde møde med friske Kræfter til en Ildebrand, saa meget mere som det selv under Tjenesten paa Stationen som Regel fik sin Nattesøvn. Spørgsmaalet om Ordningen af Tjenesten var i Virkeligheden af rent økonomisk Natur; Raadet maatte selv afgøre, hvor megen Tjeneste, man vilde forlange af Mandskabet for den det ydede Løn.

Thomsen pointerede, at det var ret vanskeligt for Raadets Medlemmer at tage Stilling til det foreliggende Spørgsmaal, naar ikke engang Brandkommissionens Medlemmer kunde enes om det. Hvis Mandskabet som det, saavidt han vidste, gjorde foretrak den gamle Ordning med Ansættelsen af 2 ny Mand, og dette ikke paaførte Kommunen større Udgift end Brandkommissionens Forslag, kunde han ikke indse, hvorfor man ikke skulde imødekomme Mandskabets Ønske.

Mikael Johansen var nærmest tilbøjelig til at stemme for Samuelsens Forslag; det tiltalte ham mere at forøge Brandkorpset med 2 Mand, saaledes at den kortere Tjenestetid kunde bibeholdes, i Stedet for at forlange, at Mandskabet skulde være hjemmefra i flere Døgn.

Jacob Jensen beklagede, at Brandkommissionen ikke havde kunnet enes om en Indstilling. For Tiden var Tjenesten ganske vist paa Papiret ordnet saaledes, at Mandskabet havde 24 Timer Tjeneste og 24 Timer fri, men i Realiteten var Forholdet vist dette, at det kun havde en Fridag hver 8de eller 9de Dag. Af den Grund havde han ønsket, at der skulde forhandles med Brandsvendene. Under de sidste Forhandlinger i Budgetudvalget havde han bestemt fastholdt, at der skulde garanteres Mandskabet fuld Frihed i det tredje Døgn, naar der paabødes det Tjeneste i 48 Timer i Træk. Det lod imidlertid til, at der heller ikke blandt Brandsvendene var fuldstændig Enighed om, hvilken Ordning de skulde foretrække, saaledes havde der først været nogle hos Taleren og anmodet ham om at interessere sig for, at det blev ved den gamle Ordning, senere nogle, der havde udtalt sig i modsat Retning. Under disse Forhold, og da der ikke fra Kommunens Side var forhandlet med Brandmandskabet, forekom det ham, at det vilde være rettest at følge Vestesens Forslag og foreløbig udsætte den endelige Ordning af Tjenesteforholdene.

Nørgaard hældede til den Anskuelse, at det af Brandkommissionen fremsatte Forslag baadede Kommunen bedst, ligesom han ikke kunde se rettere, end at det ogsaa var i Brandsvendenes Favør, idet de fik en virkelig Fridag hvert tredje Døgn og 100 Kr. mere i Løn om Aaret.

Johan Pedersen var gaaet med til Brandkommissionens Forslag, fordi efter dette Mandskabet kunde faa en virkelig Fridag hver 3die Døgn, og det var blevet udtalt, at der herefter ikke behøvedes nogen Forøgelse af Korpset foreløbig.

Schourup havde tidligere nærmest været stemt for en Ordning i Lighed med den af Samuelsen foreslaaede, men efter de nu fremkomne Oplysninger maatte han anse Kommissionens Forslag for det fordelagtigste, ogsaa for Brandmandskabet selv, og han

vilde derfor tilraade at vedtage dette.

Samuel sen kunde ikke give Nørgaard Ret

i, at Kommissionens Forslag betød nogen virkelig Lønforbedring for Mandskabet, idet det for 1/3 mere Tjeneste fik 100 Kr. mere om Aaret; det maatte nærmest siges at være en Reduktion af dets Løn. Han skulde vedvarende anbefale at vedtage hans Forslag, der var i Ovensstemmelse med Mandskabets Ønske.

Samtlige Ændringsforslag forkastedes.

Ad Konto XIY 3. Det fra Jul. Andersen foreliggende Forslag om at optage et Beløb af 600 Kr. til nyt Hegn om Anlægget foran "Mejlborg" vedtoges.

Ad Konto XIX 3. Efter Forslag fra Budgetudvalget vedtoges det at forhøje Bidraget til Aarhus tekniske Skole med et ekstraordinært Tilskud for 1906-07 af 1000 Kr. under Forudsætning af, at Aarhus Haandværkerforening forhøjer sit Tilskud med 500 Kr.

Ad Konto XIX 4. Fra Samuel sen forelaa Forslag om, at der optages et Bidrag af 100 Kr. til "Danmarks Good Templar Orden" under Hensyn til, at der ifjor om end ved en Fejltagelse blev ydet denne et saadant Tilskud, og at den maa anses ligesaa berettiget til Støtte som de andre Afholdsforeninger, til hvilke der er optaget Tilskud paa Budgettet.

Forslaget forkastedes.

Ad Konto XIX 4 t. Der forelaa Forslag fra Sabroe om, at Ordene "Foreningen Fængselshjælpen og udgaa, hvorimod Postens Beløb bibeholdes.

Sabroe skulde til Støtte for sit Forslag anføre, at Foreningen "Fængselshjælpen" modtog en ikke ubetydelig Understøttelse af Statskassen, saa at der allerede af den Grund næppe var Anledning for Kommunen til at yde den noget Tilskud. Desuden var der ført mange vægtige Klager over den Maade, hvorpaa Foreningen administreredes, bl. a. ogsaa fra Udlandet, hvorhen den i stor Udstrækning sendte straffede Personer, De øvrige under denne Post omhandlede Selskaber, Fængsels selskaberne i Horsens og Viborg arbejdede derimod med smaa Midler, og udrettede en hel Del godt, idet Understøttelserne fra dem uddeltes efter det indgaaende Kendskab, der erhvervedes til de paagældende Fanger.

Formanden havde ganske vist ogsaa hørt en Del maaske ogsaa berettiget Kritik af "Fængselshjælpen" Virksomhed, men man maatte erindre, at den tog sig langt større Opgaver paa end de andre Selskaber, og saaledes gav Lejlighed til mere Kritik.

Forslaget vedtoges

Ad Konto XIX 4 ai. Det fra Sabroe og Samuelson foreliggende Forslag om at forhøje Bidraget til Vuggestuerne fra 1000 Kr. til 2000 Kr. forkastedes.

Ad Konto XX 5. Det fra Filtenborg fremsendte Forslag om, at Kommunens Tilskud til ny Taarnure til Domkirken og til dermed i Forbindelse staaende Bygningsarbejder, 11,000 Kr. maa blive afholdt af Laan, tiltraadtes.

Ad Indtægts Konto III e 7 b. Efter Forslag fra Budgetudvalget vedtoges det at forhøje denne Post, under hvis Indtægt er indbefattet Indtægt fra Vand til Vandklosetter, med 2000 Kr., da Antallet af Vandklosetter bliver betydelig større næste Aar end for Tiden, og da tillige det ny Spildevandsregulativs mulige Ikrafttræden yderligere vil forhøje denne Afgift.

Med de ovenomtalte Ændringer vedtoges Budgettet i den i Budgetudvalgets Udkast foreliggende Skikkelse.

Det Beløb, der efter Hovedligningen vil være at ligne paa Formue og Lejlighed, kommer til at udgøre 939,420 Kr. og 96 Øre. Da imidlertid de opførte Skatters samlede Beløb er 264,285 Kr. 04 Øre større end det Skattebeløb, som er udskrevet for Aaret 1903 naar der fra dette drages det senest fastsatte Statstilskud vil Raadet dog endnu i senere Møde have at afstemme om Skatternes Udskrivning i Medfør af § 34 i Lov Nr. 85 af 15. Maj 1903

Til Efterretning forelaa følgende Sager:

